

FOLKESKOLEREFORMEN: ELEVERNES FAGLIGE DELTAGELSE OG INTERESSE

EN KVANTITATIV ANALYSE AF ELEVERNES FAGLIGE DELTAGELSE OG INTERESSE
FØR OG EFTER REFORMEN

17:07

ANNE TOFT HANSEN
VIBEKE MYRUP JENSEN
CHANTAL POHL NIELSEN

17:07

FOLKESKOLEREFORMEN: ELEVERNES FAGLIGE DELTAGELSE OG INTERESSE

EN KVANTITATIV ANALYSE AF ELEVERNES FAGLIGE
DELTAGELSE OG INTERESSE FØR OG EFTER REFORMEN

ANNE TOFT HANSEN
VIBEKE MYRUP JENSEN
CHANTAL POHL NIELSEN

KØBENHAVN 2017
SFI - DET NATIONALE FORSKNINGSCENTER FOR VELFÆRD

FOLKESKOLEREFORMEN: ELEVERNES FAGLIGE DELTAGELSE OG INTERESSE. EN
KVANTITATIV ANALYSE AF ELEVERNES FAGLIGE DELTAGELSE OG INTERESSE
FØR OG EFTER REFORMEN

Afdelingsleder: Mette Deding

Afdelingen for Udsatte børn, Dagtilbud & Skole

ISSN: 1396-1810

e-ISBN: 978-87-7119-426-5

Layout: Hedda Bank

Forsidefoto: Colourbox

© 2017 SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd

SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd

Herluf Trolles Gade 11

1052 København K

Tlf. 33 48 08 00

sfi@sfi.dk

www.sfi.dk

SFI's publikationer kan frit citeres med tydelig angivelse af kilden.

INDHOLD

	FORORD	5
	SAMMENFATNING OG DISKUSSION	7
1	INDLEDNING	15
2	UDVIKLINGEN I ELEVERNES FAGLIGE INTERESSE FRA 2014 TIL 2016	19
	Udviklingen i elevernes faglige deltagelse og interesse – regressionsanalyser	24
	Udviklingen i faglig deltagelse og interesse for forskellige grupper af elever	27
	Kan udviklingen i faglig deltagelse og interesse tilskrives reformen?	29
	Sammenfatning	33

3	KARAKTERISTIK AF SKOLER MED ELEVER, DER UDVISER HØJ FAGLIG DELTAGELSE OG INTERESSE I 2016	35
	Skolernes Implementering af reformen og elevernes faglige deltagelse og interesse	36
	Lærernes arbejdsglæde, motivation og faglige selvtillid og elevernes faglige deltagelse og interesse	41
	Sammenfatning	46
	 BILAG	 49
	Bilag 1 Data og metode	50
	Bilag 2 Tillægstabeller til kapitel 3	60
	 LITTERATUR	 69
	 SFI-RAPPORTER SIDEN 2016	 71

FORORD

Da startskuddet til skoleåret 2014/15 lød, trådte folkeskolereformen samtidig i kraft og bød på en ny og anderledes skoledag for alle elever, lærere og skoleledere i folkeskolen. Det skete med afsæt i den aftale om et fagligt løft af folkeskolen, som et bredt flertal i Folketinget indgik i juni 2013.

Undervisningsministeriet igangsatte i den forbindelse et omfattende evaluerings- og følgeforskningsprogram med det formål, at skolerne, kommunerne og politikerne løbende kan lære af de erfaringer, der gøres, efterhånden som folkeskolereformen implementeres i sin helhed. Som et led i disse erfaringsopsamlinger analyserer denne rapport udviklingen i elevernes faglige deltagelse og interesse fra foråret 2014 til foråret 2016, og hvad der i 2016 kendetegner de skoler, hvor der går elever med høj faglig deltagelse og interesse.

Analyserne er foretaget på baggrund af det panel af skoler, som siden 2014 har medvirket i en systematisk indsamling af data ved hjælp af spørgeskemaer til hhv. elever, lærere, pædagoger, skoleledere, skolebestyrelsesformænd og forældre. Skolerne i panelet følges årligt frem til 2018. Vi takker skolerne for deres deltagelse i undersøgelserne.

Rapporten er blevet læst og kommenteret af professor Jacob Nielsen Arendt, KORA – Det Nationale Institut for Kommuner og Regioners Analyse og Forskning. Vi takker for værdifulde kommentarer. Vi

takker også medlemmer af ministeriets referencegruppe, som er tilknyttet evaluerings- og følgeforskningsprogrammet for folkeskolereformen, for nyttige kommentarer. Rapporten er skrevet af seniorforsker Vibeke Myrup Jensen, seniorforsker Chantal Pohl Nielsen samt ph.d.-studerende Anne Toft Hansen. Rapporten er iværksat på foranledning af Undervisningsministeriet.

København, januar 2017

AGI CSONKA

SAMMENFATNING OG DISKUSSION

SAMMENFATNING

Folkeskolereformen fra 2014 sigter mod at styrke elevernes faglighed, øge deres motivation for læring samt sikre en høj grad af trivsel i skolen. Derudover er det et særskilt mål at mindske betydningen af elevernes familiebaggrund for deres faglige præstationer. Der er tale om en reform med mange elementer, som indebærer forandringer for alle skoler, men hvor der også er indbygget en stor grad af fleksibilitet i forhold til den konkrete udmøntning, så implementeringen kan tilpasses den lokale kontekst.

Dansk og international forskning viser, at der er en stærk positiv sammenhæng mellem elevens engagement i skolen og deres faglige præstationer (Rangvid, 2016; Willingham, Pollack & Lewis, 2002). Tidligere studier har endvidere vist, at engagement kan forudsige risikoen for uønsket adfærd, såsom pjæk og frafald (Croninger & Lee, 2001; Connell m.fl., 1995). Engagement skal her forstås bredt og omfatter bl.a. aktiv deltagelse i undervisningen, gode lærer-elev-relationer, oplevelse af faglig anerkendelse, osv.

I denne rapport undersøger vi elevernes faglige deltagelse og interesse, som vi anser for at være et udtryk for elevernes engagement i skolearbejdet. Vores mål for faglig deltagelse og interesse bygger på fem

spørgsmål om elevernes aktive deltagelse i dansk- og matematikundervisningen, deres interesse for disse to fag samt deres lektielæsning.¹ I rapporten besvarer vi følgende spørgsmål:

- Hvordan har elevernes faglige deltagelse og interesse udviklet sig fra 2014 til 2016, og har denne udvikling været større for nogle elever end for andre elever?
- Hvad karakteriserer de skoler, hvor elever udviser særlig høj grad af faglig deltagelse og interesse? Er der fx sammenhæng mellem elevernes faglige deltagelse og interesse og skolernes implementering af specifikke reformelementer i 2016? Og hvad kendetegner de lærere, som elever med særlig høj faglig deltagelse og interesse undervises af?

FAGLIG DELTAGELSE OG INTERESSE ER STEGET GENERELT – MEN MERE FOR NOGEN END FOR ANDRE ELEVGRUPPER

Vi finder, at andelen af elever med høj faglig deltagelse og interesse er steget med 3,5 pct. fra 2014 til 2016, når vi sammenligner elever i hhv. 4. 6. 8. og 9. klasse i de to år vha. ”skole-fixed-effect”-regressioner. Denne metodiske tilgang svarer til at analysere udviklingen i elevernes faglige deltagelse og interesse på de relevante klassetrin inden for den enkelte skole. ”Skole-fixed-effect” er en særlig metode, der tager højde for de skolespecifikke forhold, der ikke ændrer sig over tid. Det kan både være forhold, som vi kan observere, såsom geografisk beliggenhed, og det kan være forhold, som vi ikke umiddelbart kan måle, såsom det generelle arbejdsmiljø på skolen. Styrken ved at bruge denne metode er, at de ”faste” forskelle, der er *mellem* skolerne (der kan bero på forskelle i ressourcer, arbejdsmiljø, ledelsesstil, forældreopbakning eller helt andre observerbare eller ikke-observerbare forhold) ikke kan påvirke resultaterne. Ved yderligere at inddrage registerbaserede oplysninger om eleverne på den enkelte skole, tager den anvendte metode samtidig højde for eventuelle forskelle i elevsammensætningen på de enkelte klassetrin mellem de to år.

Ser vi særskilt på mellemtrinnet (4. og 6. klasse) og udskolingens (8. og 9. klasse), så lå udskolingseleverne i 2014 på et lavere niveau i faglig deltagelse og interesse end elever på mellemtrinnet. Da udskolingselevernes faglige deltagelse og interesse stadig ligger på et lavere niveau i 2016 end mellemtrinnets elever, er der fortsat et opmærksomhedspunkt her.

---

¹ For en nærmere beskrivelse, se indledningen til kapitel 2.

I 2014 havde pigerne et højere niveau af faglig deltagelse og interesse end drengene, og kønsforskellen er samtidig *vokset* i perioden frem til 2016. Det skyldes, at den faglige deltagelse og interesse blandt pigerne er steget, mens den er uændret for drengene.

Vi ser til gengæld en *reduktion* i betydningen af forældres uddannelsesniveau for elevernes faglige deltagelse og interesse. Elever, hvis forældre har grundskole som højeste uddannelsesniveau, var i 2014 på et lavere niveau end elever med mere uddannede forældre. Udviklingen i faglig deltagelse og interesse har været *størst* blandt de elever, hvis forældre har grundskolen som højeste gennemførte uddannelse.

Opdeler vi på etnicitet, ser vi i 2014, at den faglige deltagelse og interesse blandt de etniske minoritets elever var på niveau med de etnisk danske elever. De etniske minoritets elevers faglige deltagelse og interesse er imidlertid steget over den toårige periode, så de i 2016 overgår de etnisk danske elevers.

Samlet set finder vi således, at piger, elever fra uddannelsesfremmede hjem og etniske minoritets elever har haft en særlig positiv udvikling i deres faglige deltagelse og interesse fra 2014 til 2016. Vi ved fra mange tidligere analyser, at elever fra uddannelsesfremmede hjem, drenge og etniske minoritets elever generelt set har lavere faglige præstationer end andre elevgrupper. *Hvis* faglig deltagelse og interesse er en måde, hvorpå der på sigt kan skabes bedre faglige præstationer, så tyder disse resultater på, at udviklingen i elevernes faglige deltagelse og interesse kan bidrage til at reducere forskelle på elevernes faglige præstationer som skyldes etnicitet og forældrenes uddannelsesniveau. Modsat kan kønsforskellene i faglig deltagelse og interesse måske være med til at øge kønsforskellene i de faglige præstationer, hvis ikke man formår at finde frem til, hvad der engagerer drengene, fx i undervisningen.

DEN STØRSTE UDVIKLING FOR SPØRGSMÅL OM OPMÆRKSOMHED I TIMERNE OG LEKTIELÆSNING

Elevernes faglige deltagelse og interesse er, som nævnt før, et samlet mål, der er konstrueret ud fra elevernes svar på fem spørgsmål. Det er særligt for spørgsmålene om, hvorvidt eleverne hører efter i timerne, samt hvor ofte de ikke får lavet lektier, at der har været en signifikant positiv udvikling fra 2014 til 2016. Dét, at eleverne selv giver udtryk for, at de i høj grad hører efter i timerne, afspejler både aspekter af aktiv deltagelse og interesse for selve fagene. Dét, at eleverne oftere får lavet deres lektier,

kan imidlertid dække over både nogle strukturelle ændringer (fx som følge af skolernes forpligtelse til at tilbyde lektiehjælp og faglig fordybelse), og at de får færre lektier for, men det kan også dække over et større engagement hos eleverne. Det er ikke muligt ud fra de foreliggende data at adskille disse mulige forklaringer.

FAGLIG DELTAGELSE OG INTERESSE ER HØJERE PÅ SKOLER, DER ER NÅET LÆNGST MED IMPLEMENTERING AF REFORMEN

Vi supplerer vores analyse af udviklingen over tid med en karakteristik af elever med særlig høj faglig deltagelse og interesse i 2016.

Vi finder, at elever, der udviser en højere grad af faglig deltagelse og interesse end andre elever, går på skoler, hvor lederen angiver, at de i 2016 er nået langt med implementering af folkeskolereformen samlet set. Dette gælder på tværs af klassetrin. For udskolingseleverne på 8. og 9. klassetrin finder vi endvidere en sammenhæng mellem høj faglige deltagelse og interesse blandt eleverne på den ene side og en høj implementeringsgrad af reformelementet *faglig fordybelse og lektiehjælp* på den anden side.

Dette resultat kan indikere, at reformen har haft en vis betydning for den positive udvikling, vi observerer i elevernes faglige deltagelse og interesse. Men resultatet kan også være et udtryk for, at de skoler, hvor eleverne er kendetegnet ved høj faglig deltagelse og interesse, også er dér, hvor ”afsættet” for at komme godt fra start i forhold til implementering af reformen er allerbedst.

FAGLIGT AKTIVE OG INTERESSEREDE ELEVER HAR OGSÅ LÆRERE, DER HAR HØJ FAGLIG SELVTILLID

Med afsæt i 2016-datasættet har vi også undersøgt, hvordan lærerne på et mere overordnet plan har det med deres job, og hvilke sammenhænge der eventuelt måtte være med elevernes faglige deltagelse og interesse. Helt specifikt har vi set på lærernes arbejdsglæde, motivation og faglige selvtillid. Vi finder, at der er positive sammenhænge mellem lærerens faglige selvtillid og elevernes faglige deltagelse og interesse. Faglig selvtillid baserer sig her på tilkendegivelser om, at lærerne ved, hvordan man får elevernes opmærksomhed, hvorvidt man oplever at have succes med eleverne i sin klasse og udsagnet: ”Hvis jeg anstrenger mig, kan jeg få selv den mest vanskelige og umotiverede elev til at gøre fremskridt”.

Vi finder yderligere, at lærernes arbejdsglæde hænger positivt sammen med særligt elevers *generelle skoletrivsel* på mellemtrinnet.

DISKUSSION

KAN UDVIKLINGEN I ELEVERNES FAGLIGE DELTAGELSE OG INTERESSE TILSKRIVES FOLKESKOLEREFORMEN?

Vi finder en positiv udvikling i elevernes faglige deltagelse og interesse fra 2014 til 2016, men spørgsmålet er, om denne udvikling kan tilskrives folkeskolereformen? Vores analyse er ikke en direkte effektmåling af reformen, så vi kan ikke afgøre, hvor stor en del af den udvikling, vi observerer, kan tilskrives reformen. En metodisk udfordring for både denne og andre undersøgelser af folkeskolereformen er nemlig, at *alle* folkeskoler er omfattet af reformen, og vi derfor mangler en kontrolgruppe, som ikke er påvirket af reformen for at kunne gennemføre en traditionel effektmåling. Vi har tidligere beskrevet, at vi i stedet anvender en metode, der estimerer udviklingen inden for den enkelte skole, og derfor tager højde for de generelle ressourcemæssige og andre relevante forskelle, der til enhver tid vil være mellem skoler, og som samtidig tager højde for eventuelle ændringer i elevsammensætningen på de enkelte skoler mellem de to tidsperioder.

De ”resterende” ændringer i elevernes faglige deltagelse og interesse over tid kan så tilskrives de forandringer i og uden for skolen, der har fundet sted i den toårige undersøgelsesperiode, og som må forventes at have påvirket eleveres faglige deltagelse og interesse. Folkeskolereformen *er* den største strukturelle ændring, der har påvirket alle folkeskolerne i denne periode, men vi kan ikke udelukke, at *andre forhold* måske også har påvirket elevernes faglige deltagelse og interesse. Eksempelvis kan vores analytiske fremgangsmåde ikke adskille betydningen af selve folkeskolereformen og de ændringer, der kan være forårsaget af lærerens nye arbejdstidsaftale (fra 2013). Vi kan heller ikke udelukke, at årsagssammenhængen går den anden vej, hvor fx skoler med aktivt deltagende og fagligt interesserede elever har haft et nemmere udgangspunkt for at indføre reformens nye elementer, og derfor er kommet længere med implementering små to år efter.

Dog er der visse tegn på, at folkeskolereformen er medvirkende til skabelsen af de resultater, vi observerer. For det første viser analyserne af de fem underliggende spørgsmål for faglig deltagelse og interesse, at

der har været en positiv udvikling i andelen af elever, der oftest får lavet deres lektier, hvilket *kan* være afledt af folkeskolereformens krav om, at skolerne skal skabe rum og tid til lektielæsning og faglig fordybelse i undervisningstiden.

For det andet viser supplerende analyser en svag tendens til, at udviklingen i elevernes faglige deltagelse og interesse har været størst for elever på de skoler, hvor skolelederen vurderer, at de er nået længst med reformen samlet set sammenlignet med elever på alle andre skoler.

For det tredje er det svært at forklare, at der *alene* skulle være tale om en generel positiv udvikling i den faglige deltagelse og interesse blandt alle folkeskoleelever (altså en positiv tendens over tid), når vi netop finder, at udviklingen er forskellig for forskellige elevgrupper.

OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER

Uanset disse metodiske overvejelser, så er konklusionen den, at der sket en positiv udvikling i elevernes faglige deltagelse og interesse fra 2014 til 2016, og vi har god grund til at tro, at denne udvikling i hvert fald ikke skyldes ændringer i elevsammensætningen over tid.

Med afsæt i denne rapportes analyser er der samtidig grund til at rette en særlig opmærksomhed på at sikre mere aktiv faglig deltagelse og interesse blandt drengene og til en vis grad også eleverne i udskoling. Niveauet blandt disse elevgrupper ligger under de øvrige elevers. Derudover må man gøre, hvad man kan for at fastholde, hvad der tegner til at være en positiv udvikling i faglig deltagelse og interesse blandt elever med anden etnisk baggrund end dansk samt blandt elever fra uddannelsesfremmede hjem.

DATAGRUNDLAG

Vores mål for faglig deltagelse og interesse er et indeks udformet på baggrund af en såkaldt faktoranalyse. I korte træk identificerer en faktoranalyse et antal spørgsmål ud fra respondenternes spørgeskemabesvarelser, som alle sammen kan siges at pege i samme retning og dermed tilsammen afdække ét fælles underliggende tema. Med afsæt i data fra elevernes spørgeskemabesvarelser fra 2014 identificerede man dengang en faktor, som vi her kalder ”faglig deltagelse og interesse.”

Vores datagrundlag for analyserne i denne rapport er spørgeskemabesvarelser fra skoleledere, lærere og elever. Det er besvarelser, der er blevet indsamlet til det følgeforsknings- og evalueringsprogram, som

Undervisningsministeriet initierede til at undersøge virkningen af folkeskolereformen. Vi har brugt de seneste besvarelser fra elever på hhv. 4., 6., 8. og 9. klassetrin i foråret 2016, og i dele af analysen sammenligner vi disse med svar fra elever, der gik på de tilsvarende klassetrin i 2014. Vi har kombineret besvarelserne med en lang række registerbaserede oplysninger, såsom elevernes køn, etnicitet og forældrenes socioøkonomiske status samt oplysninger om skolernes størrelse, geografiske beliggenhed mv.

INDLEDNING

At give eleverne en længere og mere varieret skoledag er et af de helt centrale indsatsområder i den folkeskolereform som trådte i kraft august 2014.² Meningen med den øgede undervisningstid har været at skabe plads i skemaet til bl.a. flere fagopdelte timer, ny understøttende undervisning, daglig motion og bevægelse samt tid til faglig fordybelse og mulighed for lektiehjælp. Hensigten med disse ændringer er på længere sigt at styrke elevernes faglige færdigheder, øge deres motivation for læring samt sikre en høj grad af trivsel i skolen. Herudover er det en selvstændig målsætning, at betydningen af familiebaggrund for elevernes faglige resultater skal mindskes.

Der er generel enighed i forskningen om, at elevernes engagement og aktive deltagelse i undervisningen er vigtige forudsætninger for deres trivsel og læring (jf. fx Rangvid, 2016, Willingham, Pollack og Lewis, 2002; Lee & Smith, 1993 & 1995; Goodenow, 1993). Der er selvfølgelig mange faktorer, der kan have betydning for, om en elev deltager aktivt og engageret i undervisningen eller ej. Det vil bl.a. afhænge af den enkelte elevs interesse for fagene og motivation for læring helt generelt. På tværs af definitioner og metodiske tilgange finder man i den internationale forskningslitteratur, at elevernes engagement i undervisningen danner robuste forudsigelser af både deres faglige præstationer i skolen

---

². Jf. forligsparternes aftale om et fagligt løft af folkeskolen, dateret den 7. juni 2013.

og adfærd som fx pjæk og frafald, der har betydning for udbyttet af skolegangen (jf. fx Rangvid, 2016; Croninger & Lee, 2001; Connell m.fl., 1995).

I denne rapport ser vi nærmere på de danske folkeskoleelevers faglige deltagelse og interesse – et begreb, som indfanger nogle af de centrale aspekter af elevernes engagement i skolen. At styrke elevernes aktive deltagelse i undervisningen og deres interesse for fagene er en måde at forbedre forudsætningerne for at højne deres faglige præstationer og fremme positiv, skolerelateret adfærd.

Karakteristisk for den faglige deltagelse og interesse er, at den både kan stimuleres i forbindelse med undervisningen på skolen og opmuntres i hjemmene, fx gennem forældrenes opbakning til elevens skolegang og understøttelse af læring uden for skolen. I denne rapport ser vi imidlertid primært på, hvad der på skolerne kan have betydning for elevernes faglige interesse, omend vi også ser på betydningen af familiebaggrundskaraktistika såsom etnicitet og forældrenes uddannelsesniveau.

Med udgangspunkt i argumentet om, at elevernes faglige deltagelse og interesse er en vigtig ”nøgle” til at fremme elevernes faglige udvikling, adresserer vi i denne rapport to overordnede undersøgelses-spørgsmål:

- Hvordan har elevernes faglige deltagelse og interesse udviklet sig fra året før reformen til knap to år efter reformen?
  - Har denne udvikling været større hos nogen typer af elever end hos andre?
- Hvad karakteriserer de skoler, hvor der går elever med en særlig høj grad af faglig deltagelse og interesse?
  - Betyder det noget, hvilke elementer af reformen skolerne er nået længst med i 2016?
  - Hvad kendetegner de lærere, som elever med særlig høj faglig deltagelse og interesse undervises af?

Mens første del af rapporten ser på udviklingen i elevernes faglige deltagelse og interesse fra før til efter reformen, ser anden del på, hvad der karakteriserer skoler, som i 2016 har elever med særlig høj faglig deltagelse og interesse. Det gælder, uanset om der er tale om skoler, der har oplevet en udvikling i elevernes faglige deltagelse og interesse fra 2014 til 2016, eller om skolerne allerede i 2014 havde elever med et højt niveau af

faglig deltagelse og interesse. Særligt ser vi på, om det at have elever med særlig høj grad af faglig deltagelse og interesse hænger sammen med, hvor langt skolelederne selv vurderer, at de er kommet med implementeringen af reformen. Det gør vi, fordi der er tale om en reform med mange delelementer, og hvor der samtidig er indbygget en hel del fleksibilitet i forhold til at finde lokale løsninger på den konkrete udmøntning af de enkelte dele. Tidligere analyser viser, at det er meget forskelligt, hvor langt skolerne er nået i løbet af de første to år (Kjer & Winter 2016; Kjer & Rosdahl 2016). Samlet set er der altså tale om en reform, der i 2016 bedst karakteriseres ved fortsat at være under implementering, og hvis enkeltelementer er blevet prioriteret og konkretiseret meget forskelligt, afhængigt af den lokale skolekontekst. Netop derfor giver det god mening at undersøge, om den selvevaluerede implementeringsgrad kan tænkes at hænge sammen med en eventuel virkning af reformen på elevernes faglige deltagelse og interesse.

De statistiske analyser, der gennemføres i denne rapport, tager udgangspunkt i spørgeskemadata, indsamlet blandt elever, lærere og skoleledere til brug for det evaluerings- og følgeforskningsprogram, som skal følge folkeskolereformens implementering. Data er indtil videre blevet indsamlet tre gange: i løbet af foråret 2014, 2015 og 2016. Dvs. en baselinemåling umiddelbart inden reformens ikrafttræden (2014) samt to eftermålinger (2015, 2016). Udviklingen på de deltagende skoler følges frem til og med 2018 med endelige afrapporteringer i løbet af 2019-2020.

Rapportens kapitel 2 indleder med en beskrivelse af, hvordan vi måler elevernes faglige deltagelse og interesse. Herefter følger rapportens hovedanalyse, som består af en analyse af udviklingen i elevernes faglige deltagelse og interesse fra før til efter reformen.

I kapitel 3 undersøger vi, om der er fællestræk ved de skoler, hvor eleverne har en særligt høj grad af faglig deltagelse og interesse i 2016.

Bilag 1 og 2 indeholder hhv. en uddybende teknisk gennemgang af de anvendte data og statistiske metoder samt udvalgte supplerende analyser.

UDVIKLINGEN I ELEVERNES FAGLIGE INTERESSE FRA 2014 TIL 2016

I dette kapitel undersøger vi udviklingen i elevernes faglige deltagelse og interesse fra foråret 2014 til foråret 2016. Det vil sige, at vi ser på elevernes udvikling fra året før reformen til knap to år efter reformens ikrafttræden. Til analysen kombinerer vi registerdata og de spørgeskemadata, som er indsamlet i forbindelse med følgeforskningen i folkeskolereformen. For en nærmere beskrivelse af datagrundlaget henviser vi til bilag 1 om data og metode.

Vores mål for elevernes faglige deltagelse og interesse bygger på fem spørgsmål fra det spørgeskema, som eleverne er blevet bedt om at besvare. Spørgsmålene handler om elevernes holdning til og deres deltagelse i fagene dansk og matematik samt lektielæsning (jf. boks 2.1).

En tidligere faktoranalyse viser, at netop disse fem spørgsmål dækker over ét underliggende tema (Keilow & Holm, 2015; Hansen, Fris-Hansen & Jensen, 2015).³ I korte træk samler faktoranalysen besvarelserne af de relevante spørgsmål til ét indeks, der kan måles på en skala fra 0 til 1.

---

³. For en opsummering af validiteten af dette indeks henviser vi til bilag 1 om data og metode eller til den større tekniske gennemgang i Keilow & Holm (2015). Det bemærkes, at i den tekniske gennemgang kaldes indekset blot "faglig interesse".

BOKS 2.1

Spørgsmål/udsagn anvendt til dannelsen af indeks for elevernes faglige deltagelse og interesse.

- Jeg kan godt lide dansk/matematik¹
  - Jeg hører efter, hvad min lærer siger i dansktimerne/matematiktimerne¹
  - Jeg deltager, når vi arbejder i grupper i dansk/matematik²
  - Jeg keder mig i dansktimerne/matematiktimerne²
  - Hvor tit sker det, at du ikke får lavet dine lektier?³
-

Anm. Kun elever, der har besvaret alle fem spørgsmål, indgår i beregningen af indekset for faglig deltagelse og interesse.

1. Svarkategorier: Meget enig, lidt enig, hverken enig eller uenig, lidt uenig og meget uenig.
2. Svarkategorier: Ja, altid; ja, for det meste; nogle gange; nej, ikke så tit; nej, aldrig.
3. Svarkategorier: Hver dag, 2-4 gange om ugen, én gang om ugen, mindre end én gang om ugen, næsten aldrig, aldrig, har ikke lektier for. Hvis elever har svaret, at de aldrig har lektier for, indgår de ikke i beregningen af indekset – og dermed heller ikke i analyserne i denne rapport. Der er gennemført en repræsentativitetsanalyse, der viser, at det anvendte datasæt er repræsentativt for de danske folkeskoler, jf. Bilag 1.

Kilde: Undervisningsministeriets dataindsamling til evaluering af folkeskolereformen, 3. dataindsamling for skoleledere, forår 2016.

Det er vigtigt at bemærke, at det kun er elever, som besvarer alle fem spørgsmål, der indgår i beregningen af indekset.⁴ Vores metodiske tilgang betyder fx, at elever, der går på fuldstændigt lektiefrie skoler, ikke indgår i datamaterialet, og det kan i princippet have betydning for vores fortolkning af resultaterne. For eksempel kunne man forestille sig, at de lektiefrie skoler er en særlig type skole, og en analyse uden disse ikke vil være repræsentativ for alle danske folkeskoler. Vi har derfor gennemført en repræsentativitetsanalyse, som dog viser, at de skoler, der indgår i datasættet, er repræsentative for alle folkeskoler (jf. bilag 1).⁵ Det betyder, at vores metodiske tilgang ikke skævvrider datasættet på en bekymrende måde.

I rapporten kalder vi indekset for ”faglig deltagelse og interesse” for at understrege, at de fem spørgsmål omfatter begge aspekter.⁶ Igenem alle analyser i denne rapport ser vi på, hvor stor en andel af eleverne,

---

⁴ Yderligere gælder det for spørgsmålet om lektielæsning, at hvis en elev svarer, at vedkommende aldrig har lektier for, så indgår eleven heller ikke i indekset og dermed heller ikke i analyserne.

⁵ Skolerne er repræsentative, når det gælder elevkarakteristika, skolestørrelse, regional placering og skolernes generelle præstationsniveau ved 9. klasses afgangsprøverne.

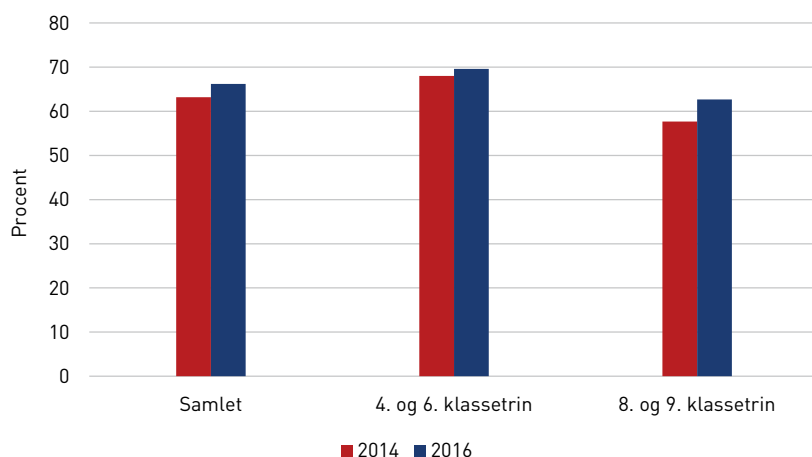
⁶ I de tidligere statusrapporteringer af elevdataindsamlingerne i 2014, 2015 og 2016 har vi anvendt den kortere betegnelse ”faglig interesse”. Den bredere betegnelse ”faglig deltagelse og interesse” vurderes imidlertid som værende mere retvisende. Indekset handler primært om deltagelse i og interesse for fagene dansk og matematik, som er to helt centrale fag i grundskolen, og vi kan i princippet ikke vide, om resultaterne ville se anderledes ud, hvis der blev spurgt mere generelt eller til andre fag.

der har et højt niveau af faglig deltagelse og interesse. Det definerer vi som elever, der har en indekssværdi på 0,7 eller derover.

Vi starter med at beskrive udviklingen i det gennemsnitlige niveau af faglig deltagelse og interesse for eleverne generelt og for udvalgte elevgrupper. Derefter undersøger vi, ved hjælp af en såkaldt skole-fixed-effects-regressionsanalyse, om den udvikling, som vi ser, stadig eksisterer, når vi tager højde for en række forskelle mellem de enkelte skoler og kontrollerer for elevernes observerbare familiebaggrunds karakteristika.

FIGUR 2.1

Andelen af elever med høj faglig deltagelse og interesse. Særskilt for undersøgelsesår samt for 4./6. klassetrin, 8./9. klassetrin og alle elever. Procent.

Anm.: Høj faglig deltagelse og interesse er defineret som at have en indeksscore i indekset for faglig deltagelse og interesse, der er lig med 0,7 eller højere. Indekset løber fra 0 til 1. Se detaljeret gennemgang af indeksskonstruktionen i Keilow & Holm (2015), hvor indekset betegnes "faglig interesse", men dækker over de samme fem spørgsmål. For alle tre grupper er udviklingen fra 2014 til 2016 statistisk signifikant på 1-pct.-niveau. Kilde: Undervisningsministeriets dataindsamling til evaluering af folkeskolereformen, 1. og 3. dataindsamling for elever, forår 2016 og Danmarks Statistik. SFI, egne beregninger.

Figur 2.1 viser udviklingen fra 2014 til 2016 i andelen af elever med høj faglig deltagelse og interesse. Udviklingen opgøres både samlet for alle elever under ét og opdelt på klassetrin. I 2014 havde 63,2 pct. af alle eleverne en høj faglig deltagelse og interesse. Denne andel er steget med 3

procentpoint fra 2014 til 2016, hvilket er en statistisk signifikant stigning⁷ og svarer til en stigning på 4,7 pct. over den toårige periode. Figuren viser endvidere, at udviklingen primært drives af en stigning i den faglige deltagelse og interesse blandt eleverne i 8. og 9. klasse (herefter betegnet ”udskolings eleverne”). Her er andelen med høj faglig deltagelse og interesse steget fra 57,7 pct. i 2014 til 62,7 pct. i 2016, hvilket svarer til en stigning på 8,7 pct. Niveaulet for udskolings eleverne ligger dog stadig i 2016 et stykke under eleverne i 4. og 6. klasse (herefter betegnet ”mellemlinnet”). I 2016 har 69,9 pct. af eleverne på mellemtrinnet en høj faglig deltagelse og interesse, en andel, der er 7 procentpoint større end blandt udskolings eleverne. Begge stigninger er statistisk signifikante.

Figur 2.2 viser udviklingen i andelen af elever med høj faglig deltagelse og interesse blandt forskellige elevgrupper. Drengene udviser generelt mindre faglig deltagelse og interesse end piger, og de har samtidig kun rykket sig lidt fra 2014 til 2016. I 2016 er 70,4 pct. af pigerne karakteriseret ved høj faglig deltagelse og interesse, hvilket er en statistisk signifikant stigning siden 2014, hvor andelen var 65,7 pct. I 2016 var 62,0 pct. af drengene karakteriseret ved høj faglig interesse, dvs. en forskel mellem kønnene i 2016 på 8,4 procentpoint.

Vender vi blikket mod sammenligningen mellem elever med dansk baggrund og elever med anden etnicitet, konstaterer vi for det første, at de to grupper har haft samme niveau af faglig deltagelse og interesse i 2014 (hhv. 63,2 pct. og 63,3 pct.). For det andet ser vi, at der har været den største positive udvikling frem til 2016 blandt elever med anden etnicitet end dansk. Det betyder, at der er flere elever med høj faglig deltagelse og interesse blandt elever med en anden etnisk baggrund i 2016 sammenlignet med danske elever.

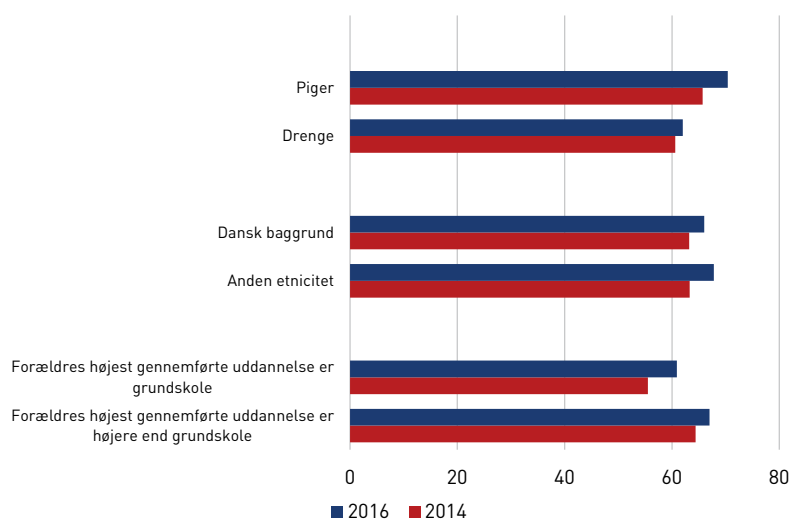
---

⁷ Vi anvender kun betegnelsen statistisk signifikant ændring, hvis denne ændring er signifikant på et 5-pct.-niveau.

FIGUR 2.2

Andelen af elever med høj faglig deltagelse og interesse. Alle elever, fordelt på forældres uddannelsesniveau, etnicitet og køn. Særskilt for år. Procent.

Anm. På nær for drenge er undergruppernes udvikling i faglig deltagelse og interesse statistisk signifikant på min. 5-pct.-niveau. For drenge er udviklingen signifikant på et 10-pct.-niveau.

Kilde: Undervisningsministeriets dataindsamling til evaluering af folkeskolereformen, 1. og 3. dataindsamling for elever, for år 2016. SFI, egne beregninger.

Andelen af elever med høj faglig deltagelse og interesse fordeler sig heller ikke ligeligt, når vi ser på forældrenes uddannelsesniveau. I figuren er det tydeligt, at færre elever udviser høj faglig deltagelse og interesse, hvis forældrene har grundskole som højeste uddannelse, end blandt de elever, hvis forældre har mere end en grundskoleuddannelse. Forskellen er imidlertid indsnævret fra 2014 til 2016. I 2014 var der 8,9 procentpoint færre elever med høj faglig deltagelse og interesse blandt elever med kun grundskoleuddannede forældre, mens forskellen i 2016 er reduceret til 6,1 procentpoint.

Vi har samtidig undersøgt bevægelserne i andelen af elever, der ligger i den *nederste* del af indekset for faglig deltagelse og interesse (dvs. elever, der scorer 0,3 eller derunder). Vi kan konstatere, at der er blevet *færre* elever i denne ende af skalaen i 2016 i forhold til i 2014. Med andre ord er der ikke tegn på en polarisering, men snarere en positiv udvikling for alle elever, uanset udgangspunktet. Samlet set er der ikke mange ele-

ver, der ligger i den lave ende af fordelingen (2,3 pct. i 2014 og 1,5 pct. i 2016), og det er særligt blandt udskolings elever, at der er blevet færre elever her. Den største reduktion i andelen, der scorer lavt på faglig deltagelse og interesse, er i øvrigt at finde blandt elever, hvis forældre kun er grundskoleuddannede.

UDVIKLINGEN I ELEVERNES FAGLIGE DELTAGELSE OG INTERESSE – REGRESSIONSANALYSER

Vi foretager nu en panelanalyse af udviklingen i elevernes faglige deltagelse og interesse for hhv. 4., 6., 8. og 9. klassetrin, hvor vi korrigerer for en række relevante forhold ved eleverne og skolerne. Vi anvender her fixed-effects-regressioner, som er en statistisk analysemetode, der både tager højde for observerbare ændringer over tid i elevsammensætningen på klassetrinsniveau, og tager højde for ikke-observerbare, men konstante, skolespecifikke forhold. Det betyder, at resultaterne ikke påvirkes af eksempelvis de ressourcemæssige, arbejdsmiljømæssige eller andre forskelle, der alt andet lige vil være *mellem* skolerne. Samlet set svarer denne analytiske tilgang til, at vi undersøger udviklingen i faglig deltagelse og interesse blandt elever, fx på 4. klassetrin, over tid inden for de enkelte skoler.

Tabel 2.1 viser resultaterne for alle elever samlet set, mens særskilte beregninger for elever fra hhv. mellemtrinnet og udskolingen følger nedenfor. Variablen ”*efter reform*” er en indikatorvariabel for, om vi befinder os i 2016, og koefficienten tilhørende ”*efter reform*”-variablen er den beregnede udvikling i andelen af elever med høj faglig deltagelse og interesse fra 2014 til 2016. I første kolonne vises resultater fra en modelspecifikation, hvor vi ikke har taget højde for elevsammensætningen på klassetrinnet eller skolespecifikke forhold (skole-fixed-effects), mens resultaterne i anden kolonne er fra modelspecifikationen, der tager højde herfor. Uanset modelspecifikation finder vi, at der er en signifikant positiv udvikling i elevernes faglige deltagelse og interesse fra 2014 til 2016, men ved at korrigere for elevsammensætningen på klassetrinnet og skolespecifikke konstante forhold, bliver resultatet marginalt mindre. I anden kolonne finder vi en positiv udvikling på 2,19 procentpoint i andelen af elever med høj faglig deltagelse og interesse fra før til efter reformen, hvilket svarer til en ændring på 3,5 pct., når der altså er taget højde for

eventuelle ændringer i elevsammensætning på klassetrinnet og skolespecifikke konstante forhold.

TABEL 2.1

Udvikling i elevernes faglige deltagelse og interesse fra 2014 til 2016. Alle elever. Procentpoint.

	Simpel model	Model med kontrolvariable
Efter reform ¹	2,69 ** (1,08)	2,19 ** (1,03)
Kontrolvariable		X
Skolespecifikke forhold ²		X
Antal elever	21.183	21.183

Anm.: Vi anvender fixed effects-regressioner. Alle analyser er vægtet i forhold til klassetrinsstørrelse inden for hver enkelt skole. Standardfejl i parentes. Standardfejl er clustret på skoleniveau. * p < 0,1; ** p < 0,05; *** p < 0,01. Kontrolvariablene består af: elevens køn, klassetrin, etnicitet, indikator for, om barnet bor med begge biologiske forældre, forældres højest gennemførte uddannelse, om hhv. mor og far er i arbejde og indkomstkvarterer for mor og far. Vi inkluderer ingen kontrolvariable på skoleniveau for fx klassestørrelse, da det oftest ikke ændrer sig meget over tid på den enkelte skole.

1. Variablen "efter reform" er en indikatorvariabel for, om vi befinder os i 2016, og koefficienten tilhørende "efter reform"-variablen er den estimerede udvikling i andelen af elever med høj faglig deltagelse og interesse fra 2014 til 2016.

2. Skole-fixed-effects.

Kilde: Undervisningsministeriets dataindsamling til evaluering af folkeskolereformen, 1. og 3. dataindsamling for elever, forår 2016 og Danmarks Statistik, SFI, egne beregninger.

Det er vigtigt at holde sig for øje, at dette resultat ikke er en direkte *effekt* af reformen på elevernes faglige deltagelse og interesse. Folkeskolereformen er dog den største strukturelle ændring, der har påvirket *alle* folkeskoler i undersøgelsesperioden, og i analysen tager vi højde for mange forhold med henblik på at "isolere" betydningen af reformen. Når vi så alligevel ikke kan være helt sikre på, at resultaterne kun kan tilskrives reformen, skyldes det, at der også kan være en række andre forhold, som trækker elevernes faglige deltagelse og interesse i positiv retning. Typisk vil man tale om en mulig positiv tidstrend, hvilket betyder, at der generelt set er en positiv udvikling i elevernes faglige deltagelse og interesse. Men umiddelbart har vi ikke noget bud på, *hvorfor* elever på alle klassetrin skulle bevæge sig i retning af højere faglig deltagelse og interesse, uden at det på en eller anden måde relaterer sig til de ændringer, der er kommet som følge af reformen.

Indledningsvist beskrev vi, at indekset for faglig deltagelse og interesse er konstrueret ud fra fem spørgsmål, (jf. boks 2.1). Ser vi på ud-

viklingen i elevernes besvarelser af de fem spørgsmål hver for sig,⁸ viser det sig, at der er tegn på en positiv udvikling i elevbesvarelserne af alle enkeltspørgsmålene fra 2014 til 2016 med undtagelse af spørgsmålet om, hvorvidt eleverne kan lide dansk eller matematik. Dog er det kun to af koefficienterne, der er statistisk signifikante. Særligt er der en positiv udvikling i elevernes svar på, hvor enige de er i, at de hører efter i timerne, samt spørgsmålet om, hvor ofte det sker, at de ikke får lavet lektier. Den største ændring finder vi i forhold til spørgsmålet om, hvor ofte eleverne ikke får lavet lektier. Her er andelen, der svarer ”aldrig”, ”næsten aldrig” eller ”mindre end én gang om ugen”, steget med 5,6 procentpoint fra 2014 til 2016, hvilket svarer til en stigning på 7,9 pct.⁹ Det vil sige, at vores analyser indikerer, at eleverne især er blevet bedre til at høre efter i timerne og til at få lavet deres lektier fra før til efter reformen. Det kan dog diskuteres, hvor meget vi kan lægge i fortolkningen af spørgsmålet om lektielæsning. Vi har tidligere beskrevet, at elever, der selv siger, at de ikke får lektier for, ikke indgår i beregningen af indekset, men lektiebegrebet har også været under forandring i de senere år – også som følge af reformen. Den relativt store udvikling i besvarelserne af spørgsmålet om lektielæsning kan eksempelvis både skyldes, at eleverne generelt set får færre lektier for nu end før reformen, eller at de nu har mere tid til at lave dem og derfor, alt andet lige, i højere grad kan svare positivt på spørgsmålene om lektielæsning.

---

⁸ For alle fem spørgsmål har vi lavet en indikator for, hvorvidt eleverne svarer i de to bedste svarkategorier ud af de fem mulige. For deltagelse i gruppearbejde er det eksempelvis svarene ”ja, altid” og ”ja, for det meste”, som vi sammenligner med de resterende svar. For spørgsmålet om lektier gælder det de tre bedste svarkategorier: ”Aldrig”, ”næsten aldrig” og ”mindre end en gang om ugen”. For spørgsmålet om eleven keder sig i timerne, så har vi vendt skalaen om, så vi også for dette spørgsmål sammenligner de bedste svarkategorier med de resterende. Det vil sige svarene, ”nej, ikke så tit” og ”nej, aldrig”.

⁹ Vi finder også statistisk signifikante ændringer i disse to spørgsmål om lektier og opmærksomhed i timerne, når vi opdeler analysen på undergrupperne: klassetrin (4./6. kl. samt 8./9.kl.), køn, etnicitet og forældreuddannelse (som i figur 2.1 og figur 2.2).

TABEL 2.2

Udviklingen i elevernes faglige deltagelse og interesse, særskilt på de enkelte spørgsmål, fra 2014 til 2016. Alle elever. Procentpoint.

	Kan lide faget	Hører efter i timerne	Deltager i gruppearbejde	Keder sig ikke timerne	Laver lektier
Efter reform ¹	-1,19 (1,11)	1,70 *** (0,61)	0,13 (0,57)	0,60 (0,75)	5,64 *** (1,01)
Antal elever	21.183	21.183	21.183	21.183	21.183

Anm.: Vi foretager skole-fixed effects-regressioner i analyserne. Alle analyser er vægtet i forhold til klassetrinsstørrelse inden for hver enkelt skole. Standardfejl i parentes. Standardfejl er clustret på skoleniveau. * p < 0,1; ** p < 0,05; *** p < 0,01. Kontrolvariablene består af: elevens køn, klassetrin, etnicitet, indikator for, om barnet bor med begge biologiske forældre, forældres højest gennemførte uddannelse, om hhv. mor og far er i arbejde og indkomstkvarterer for mor og far.

1. Variablen "efter reform" er en indikatorvariabel for, om vi befinder os i 2016, og koefficienten tilhørende "efter reform"-variablen er den estimerede udvikling fra 2014 til 2016.

Kilde: Undervisningsministeriets dataindsamling til evaluering af folkeskolereformen, 1. og 3. dataindsamling for elever, forår 2016 og Danmarks Statistik. SFI, egne beregninger.

UDVIKLINGEN I FAGLIG DELTAGELSE OG INTERESSE FOR FORSKELLIGE GRUPPER AF ELEVER

Som vi så i figur 2.2, så er der grund til at være særligt opmærksom på udviklingen i den faglige deltagelse og interesse blandt hhv. eleverne i udskolingen, drengene og eleverne med lavere uddannede forældre. I tabel 2.3 viser vi resultaterne fra de statistiske analyser, opdelt på klassetrin, køn, etnicitet og forældrenes uddannelsesniveau. Den første række i tabellen viser resultaterne for hhv. elever på mellemtrinnet og i udskolingen. For elever på mellemtrinnet finder vi ikke nogen signifikant udvikling i elevernes faglige deltagelse og interesse, hvilket stemmer overens med den meget begrænsede ændring, vi så fra 2014 til 2016 i figur 2.2.

Anden række i tabel 2.3 viser, at udviklingen i den faglige deltagelse og interesse for drenge er uændret fra 2014 til 2016, når vi tager højde for elevernes baggrundskarakteristika og kun sammenligner udviklingen inden for de enkelte skoler (idet vores metode tager højde for forskelle *mellem* skoler). Derimod finder vi en signifikant stigning på 4,8 procentpoint for pigernes faglige deltagelse og interesse (svarende til en stigning på 7,8 pct.). Pigerne har i udgangspunktet haft et højere niveau af faglig deltagelse og interesse end drengene, og kønsforskellen i faglig deltagelse og interesse er således blevet større over tid (og er statistisk signi-

fikant)– også når vi, ligesom her, tager højde for elevernes øvrige baggrundskarakteristika.

TABEL 2.3

Udviklingen i elevernes faglige deltagelse og interesse fra 2014 til 2016. Særskilt for hhv. klassetrin, køn, etnicitet og forældres uddannelsesniveau. Procentpoint.

	<i>Klassetrin</i>	
	4. og 6. klassetrin	8. og 9. klassetrin
Efter reform	1,96 (1,41)	2,9* (1,7)
	<i>Køn</i>	
	Piger	Drenge
Efter reform	4,80*** (1,26)	-0,39 (1,42)
	<i>Etnicitet</i>	
	Etnisk dansk	Anden etnicitet
Efter reform	1,75 (1,09)	5,22** (2,44)
	<i>Forældres højest gennemførte uddannelse</i>	
	Grundskole	Højere end grundskole
Efter reform	5,27** (2,65)	1,95* (1,03)

Anm.: Vi foretager skole-fixed effects-regressioner. Parameterestimer er rapporteret i procentpoint. Alle analyser er vægtet i forhold til klassetrinsstørrelse inden for hver enkelt skole. Standardfejl i parentes. Standardfejl er clustret på skoleniveau. * p < 0,1; ** p < 0,05; *** p < 0,01. Kontrolvariablene består af: elevens køn, klassetrin, etnicitet, indikator for, om barnet bor med begge biologiske forældre, forældres højest gennemførte uddannelse, om hhv. mor og far er i arbejde og indkomstkvarter for mor og far. Vi har testet, om forskellene mellem grupper er signifikant forskellige ved at inkludere den givne indikatorvariabel som interaktionsterm med "efter reform"-variablen. Generelt set finder vi en statistisk signifikant større udvikling for piger frem for drenge, elever med anden etnicitet end etnisk danske elever, elever af grundskoleuddannede forældre end elever, hvis forældre har mere end en grundskoleuddannelse.

Kilde: Undervisningsministeriets dataindsamling til evaluering af folkeskolereformen, 1. og 3. dataindsamling for elever, forår 2016 og Danmarks Statistik. Egne beregninger.

Tabellens tredje række viser en signifikant positiv udvikling for elever med anden etnicitet end dansk fra 2014 til 2016. Her stiger deres faglige deltagelse og interesse med 5,2 procentpoint, svarende til 8,2 pct. Det er positivt, at vi har en udvikling for denne gruppe, da det signalerer, at faglig deltagelse og interesse kunne være én vej til at højne det faglige niveau blandt elever med anden etnicitet. Udviklingen for elever med anden etnicitet er samtidig statistisk signifikant større end for elever med dansk baggrund.

I fjerde række ser vi, at elever af grundskoleuddannede forældre har den største udvikling i faglig deltagelse og interesse fra før til efter reformen, sammenlignet med de elever, hvis forældre har mere end en grundskoleuddannelse. Her stiger den faglige deltagelse og interesse med 5,3 procentpoint, hvilket svarer til 9,5 pct.

For både elever med anden etnicitet og elever, hvis forældres højeste uddannelse er grundskole, er der her tale om en positiv udvikling fra 2014 til 2016 for deres faglige deltagelse og interesse, sammenlignet med hhv. danske elever og elever med højere uddannede forældre.¹⁰ Over tid er forskellene i faglig deltagelse og interesse blevet mindre mellem elever, hvis forældres højeste uddannelse er grundskole og elever, hvis forældre har en højere uddannelse end grundskolen. *Hvis* faglig deltagelse og interesse er en måde, hvorpå der på sigt kan skabes bedre faglige præstationer, så tyder disse resultater på, at udviklingen i elevernes faglige deltagelse og interesse kan bidrage til at reducere forskelle på elevernes faglige præstationer, som skyldes etnicitet og forældrenes uddannelsesniveau. Vi finder imidlertid samtidig, at der ikke har været nogen positiv udvikling i faglig deltagelse og interesse blandt drengene, mens der har været en fremgang for pigerne. Vi ser derfor en øget kønsforskel, hvad angår faglig deltagelse og interesse.

KAN UDVIKLINGEN I FAGLIG DELTAGELSE OG INTERESSE TILSKRIVES REFORMEN?

Vi har tidligere understreget, at den positive udvikling i elevernes faglige deltagelse og interesse ikke alene kan tilskrives reformen, men også kan skyldes andre forhold, der ikke direkte har noget med reformen at gøre, men som alligevel på en eller anden måde har påvirket alle skoler i den undersøgte periode. For at undersøge nærmere, om det er sandsynligt, at den udvikling, vi ser hos eleverne, i hvert tilfælde til dels kan tilskrives reformen, analyserer vi i det følgende, om der er systematiske forskelle i udviklingen i elevernes faglige deltagelse og interesse på de skoler, hvor skolelederne i 2016 vurderer, at de er kommet langt med implementering af reformen, sammenlignet med de skoler, hvor skolelederne ikke vurderer, at de er kommet så langt. Da der er tale om skoleledernes egen subjektive vurdering af, hvor langt de på skolen er kommet med implemen-

---

¹⁰ Forskellene er statistisk signifikante på et 5-pct.-niveau.

tering af reformen, kan dette selvsagt ikke give os en mere objektiv vurdering af, om reformen har påvirket elevernes faglige deltagelse og interesse. Det, vi kan bruge det til, er at undersøge, om der er en systematik mellem skolelederens oplevelse af at være kommet mere eller mindre langt med reformimplementeringen og udviklingen i elevernes faglige deltagelse og interesse i samme periode.

Boks 2.2 gengiver de spørgsmål, der er stillet til skolelederne, og som ligger til grund for denne analyse.

BOKS 2.2

Spørgsmål til skolelederne vedrørende graden af implementering af folkeskolereformen.

På baggrund af formålet med folkeskolereformen, hvor langt er I så med den konkrete udmøntning af reformen på jeres skole på en skala fra 1 til 10? (1 = meget langt fra og 10 = meget tæt på). Udmøntning af følgende dele af reformen:

- Understøttende undervisning
  - Faglig fordybelse og lektiehjælp
  - En mere varieret skoledag
  - Bevægelse som en del af skoledagen
  - Udmøntning af reformen samlet set
-

Kilde: Undervisningsministeriets dataindsamling til evaluering af folkeskolereformen, 3. dataindsamling for skoleledere, forår 2016.

Skolelederne har i 2016 besvaret hvert enkelt spørgsmål med en vurdering på en skala fra 1 til 10, og vi definerer besvarelser med en værdi over 7 som, at skolen er kommet langt med udmøntningen af reformen inden for det specifikke område.¹¹ De skoler sammenligner vi med to forskellige grupper af skoler. Den ene sammenligningsgruppe er *alle andre* skoler. Da de fleste skoler i denne gruppe stadig scorer over middel, inddrager vi den anden sammenligningsgruppe, som er de skoler, der *ikke er* nået langt med reformen. Det vil sige, skoler, hvor lederen har angivet under 5 på skalaen fra 1 til 10.

Tabel 2.4 viser udviklingen i elevernes faglige deltagelse og interesse på de skoler, hvor skolelederne i 2016 vurderer, hvor langt de er kommet med reformen. Kolonne 1 i tabellen viser resultaterne for de skoler, der vurderer, at de er kommet langt med udmøntningen af refor-

---

¹¹ Vi har derfor lavet en indikatorvariabel for hvert af de fem spørgsmål, som er lig med ét, hvis skolelederen har svaret otte eller derover, og nul ellers.

men. Kolonne 2 viser resultaterne for alle andre skoler, mens resultatkolonne 3 viser resultaterne for de skoler, der ikke er kommet langt.

Tager vi udgangspunkt i resultaterne i den første række, ser vi *en svag tendens til*, at de skoler, der vurderer, at de er nået langt med implementering af reformen *samlet set*, også har den mest positive udvikling i elevernes faglige deltagelse og interesse. Andelen af elever med høj faglig deltagelse og interesse stiger på disse skoler over perioden med 4,2 procentpoint – dog er udviklingen kun signifikant på et 10-pct.-niveau. Vi omtaler sammenhængen som en *tendens*, fordi der heller ikke statistisk set er nogen forskel mellem resultatet for de skoler, der er kommet langt med reformen *samlet set* (resultatkolonne 1), og de to andre sammenligningsgrupper (hhv. alle andre skoler og skoler, der ikke er kommet langt). Derfor kan vi overordnet set *ikke* direkte bekræfte, at den positive udvikling i elevernes faglige deltagelse og interesse fra 2014 til 2016 alene kan tilskrives forskelle i, hvor langt skolerne er kommet med at implementere reformen.¹²

Ser vi særskilt på implementering af de enkelte reformelementer, ser vi også *en tendens* til, at det er de skoler, der er nået langt med implementering af motion og bevægelse, som har den største udvikling i elevernes faglige deltagelse og interesse, sammenlignet med alle andre skoler. Resultatet stemmer overens med de seneste analyser af den længere og mere varieret skoledag fra KORA (Jacobsen m.fl., 2017). De finder, at det særligt er implementeringen af motion og bevægelse, der har betydning for elevernes faglige præstationer og faglige trivsel.

---

¹² Vi har testet forskellene ved hjælp af et interaktionsled mellem hver indikatorvariabel for implementeringsgraden af de forskellige reformelementer og om året er 2016, dvs. efter reformen. Ingen af disse interaktionsled er statistisk signifikante, og vi kan derfor ikke konstatere nogle signifikante forskelle i den faglige deltagelse og interesse mellem skoler, der er nået langt med implementeringen, og dem, der ikke er nået langt.

TABEL 2.4

Udvikling i elevers faglige deltagelse og interesse fra 2014 til 2016. Særskilt for skoleledernes vurdering af implementeringsgraden af folkeskolereformen samlet set og for specifikke reformområder. Procentpoint.

Kommet langt med	Kommet langt med reformen (score >7)	Alle andre skoler (score ≤7) ¹	Ikke kommet langt med reformen (score < 5) ²
<i>Reform samlet set</i>	4,19 *	1,74	1,67
	(2,22)	(1,16)	(3,09)
Antal elever	3.462	17.721	1.589
<i>Understøttende undervisning</i>	-0,46	2,92 ***	2,94
	(2,72)	(1,05)	(2,28)
Antal elever	3.462	17.721	2.593
<i>Faglig fordybelse</i>	2,20	2,17 *	-0,60
	(1,89)	(1,23)	(3,64)
Antal elever	5.576	15.607	1.651
<i>En varieret skoledag</i>	2,18	2,23 **	1,79
	(2,25)	(1,12)	(2,76)
Antal elever	2.308	18.875	3.039
<i>Motion og bevægelse</i>	4,27 **	1,70	-2,36
	(1,89)	(1,19)	(2,75)
Antal elever	3.978	17.205	2.718

Anm.: Vi foretager fixed-effects-regressioner. Parameterestimerer er rapporteret i procentpoint. Alle analyser er vægget i forhold til klassetrinstørrelse inden for hver enkelt skole. Standardfejl i parentes. Standardfejl er clustret på skoleniveau. * p < 0,1; ** p < 0,05; *** p < 0,01. Kontrolvariablene består af: elevens køn, klassetrin, etnicitet, indikator for, om barnet bor med begge biologiske forældre, forældres højest gennemførte uddannelse, om hhv. mor og far er i arbejde og indkomstkvarterer for mor og far.

Der er ikke nogen statistisk sikker forskel mellem parameterestimerer for hhv. de skoler, der er kommet langt med implementering af reformen, og de skoler, der ikke er kommet langt.

1. De skoler, hvor skolelederen har svaret "ved ikke", indgår også i denne kategori. Det drejer sig fx om 10 skoler under spørgsmålet om reformen samlet set.
2. De skoler, der har svaret ved ikke, indgår ikke i denne kategori.

Kilde: Undervisningsministeriets dataindsamling til evaluering af folkeskolereformen, 1. og 3. dataindsamling for elever og skoleledere, forår 2016 og Danmarks Statistik. Egne beregninger.

Vi ser dog også nogle modsatrettede *tendenser*, særligt for implementering af den understøttende undervisning. Her ser vi, at udviklingen i elevernes faglige deltagelse og interesse er *mindst* på de skoler, der selv vurderer, at de er nået langt med udmøntningen af dette reformelement.¹³

Sammenligner vi i stedet de skoler, der er kommet langt (score over 7), med de skoler, der ikke er kommet langt (score under 5), ser vi en generel tendens til, at den største udvikling i elevernes faglige deltagelse

¹³ Vi understreger, at forskellene mellem de to grupper af skoler ikke er statistisk signifikante. Vi kan derfor ikke med sikkerhed sige, at de skoler, der er nået langt med implementeringen af understøttende undervisning, reelt set også har haft den mindste udvikling i elevernes faglige deltagelse og interesse. Vi omtaler derfor alene resultaterne som *tendenser*.

se og interesse er på de skoler, der er nået langt med udmøntningen af de enkelte reformelementer, lige på nær for understøttende undervisning.

Det er dog værd at bemærke, at skoleledernes besvarelser af, hvor langt de er kommet med reformen og de enkelte reformelementer, også kan være et signal om, at de har haft flere ressourcer og mere overskud til at implementere reformen, eller allerede var godt i gang med lignende initiativer før reformen. Ovenstående analyse siger derfor ikke direkte noget om, hvilke reformelementer der har haft størst betydning for udviklingen i elevernes faglige deltagelse og interesse.

SAMMENFATNING

- Vi finder en positiv udvikling i elevernes faglige deltagelse og interesse fra 2014 til 2016. Det gælder også, når vi foretager en fixed-effects-regressionsanalyse, hvor der tages højde for ændringer i elevsammensætningen på de klassetrin, vi sammenligner over tid, samt ikke-observerbare, men konstante skolespecifikke forhold, som gør, at skolerne adskiller sig fra hinanden.
- Elevernes faglige deltagelse og interesse er et samlet mål, som er konstrueret af elevernes svar på fem spørgsmål. Det er særligt for spørgsmålene om, hvorvidt eleverne hører efter i timerne, samt hvor ofte de ikke får lavet lektier, at der har været en signifikant positiv udvikling.
- Den positive udvikling i elevernes faglige deltagelse og interesse har været størst for pigerne, etniske minoritets elever samt elever, hvis forældre har grundskole som højeste uddannelse..
- Ser man på *niveauerne* i 2016, har drengene og elever af grundskoleuddannede forældre generelt set et lavere niveau af faglig deltagelse og interesse end hhv. piger og elever af højtuddannede forældre.
- Vi finder en lille tendens til, at den største udvikling i elevernes faglige deltagelse og interesse er på de skoler, hvor skolelederen vurderer, at de er kommet langt med reformen samlet set, sammenlignet med de skoler, der vurderer, at de ikke er kommet langt.

KARAKTERISTIK AF SKOLER MED ELEVER, DER UDVISER HØJ FAGLIG DELTAGELSE OG INTERESSE I 2016

I forrige kapitel så vi på *udviklingen* i elevernes faglige deltagelse og interesse fra 2014 til 2016. Vi fandt, at eleverne i perioden har haft en positiv udvikling i deres faglige deltagelse og interesse. Vi fandt yderligere, at der er en lille tendens til, at den største udvikling i elevernes faglige deltagelse og interesse er på de skoler, hvor skolelederen selv vurderer, at de er kommet langt med reformen samlet set sammenlignet med de skoler, der vurderer, at de ikke er kommet langt.

I dette kapitel undersøger vi, hvad der i det hele taget kendetegner de skoler, som har mange elever med høj faglig deltagelse og interesse. Vi ser derfor ikke længere på udviklingen i elevernes faglige deltagelse og interesse over tid, men vi ser i stedet på, hvad der karakteriserer skoler med særligt engagerede elever. Vi tager udgangspunkt i den seneste dataindsamling fra 2016 med spørgeskemabesvarelser fra hhv. skoleledere, lærere og elever. Det er vigtigt at pointere, at skoler, der i 2016 har mange elever med høj faglig deltagelse og interesse, kan være nogle, som også *før* reformen havde mange engagerede elever, men det kan også være skoler, der først nu i 2016 har fået det. Vores formål med analyserne i dette kapitel er at afdække, om disse skoler med højt engagerede elever adskiller sig fra skoler, der har mindre engagerede elever. Hvis skoler med mange højt engagerede elever gør noget særligt, kan der være god

inspiration at hente for andre skoler, der har knap så mange engagerede elever. Vi forsøger i det følgende at besvare disse spørgsmål:

- Er der en sammenhæng mellem elevernes faglige deltagelse og interesse, og hvor langt skolerne er nået med implementering af folkeskolereformen?
- Hvad kendetegner de lærere, som elever med høj faglig deltagelse og interesse undervises af?

Analyserne i kapitlet udføres ved hjælp af simple lineære sandsynlighedsmodeller, hvor der tages højde for elevernes familiemæssige baggrundskarakteristika samt skolernes størrelse, geografiske placering og gennemsnitlige præstationsniveau. Resultaterne baserer sig således på korrigerede korrelationer, jf. bilag 1 om data og metode. Korrelationerne kan bruges til at pege på kendetegn ved skolerne og lærerne, som har en påviselig statistisk sammenhæng med høj faglig deltagelse og interesse blandt eleverne – når der samtidig er taget højde for førnævnte målbare forskelle på elevens og skolers karakteristika. Med disse analyser kommer vi tættere på en afdækning af en række underliggende sammenhænge, men vi vil dog ikke kunne afdække egentlige årsag-virkningssammenhænge.

SKOLERNES IMPLEMENTERING AF REFORMEN OG ELEVERNES FAGLIGE DELTAGELSE OG INTERESSE

I foregående kapitel så vi på, hvorvidt *udviklingen* i elevernes faglige deltagelse og interesse fra 2014 til 2016 var systematisk forskellig på de skoler, hvor skolelederen vurderer, at man er kommet langt med udmøntningen af reformen.

I dette afsnit ser vi i stedet på, om der er en sammenhæng mellem dét at have en stor andel af elever med høj faglig deltagelse og interesse og dét at være nået langt med implementering af reformen – uanset om skolerne har oplevet en udvikling i elevernes faglige interesse i perioden 2014-2016, eller om de altid har haft et højt niveau af engagement blandt deres elever. Vi er således her interesserede i at undersøge, om skoler med højt engagerede elever også er skoler, der selv vurderer, at de er nået langt med reformimplementeringen i 2016. I tabel 3.1 beskrives

denne sammenhæng mellem skoleledernes svar på, hvor langt de er kommet med implementering af reformen på den ene side, og elevernes faglige deltagelse og interesse på den anden side. Vi har, ligesom i det foregående kapitel, valgt at opdele analyserne på 4., 6., 8., og 9. klasse samlet set og mellemtrinnet (4. og 6. klassetrin) og udskoling (8. og 9. klassetrin) hver for sig.

TABEL 3.1

Sammenhæng mellem høj faglig deltagelse og interesse hos eleverne og skolelederens vurdering af, hvor langt skolen er nået med udmøntningen af folkeskolereformen i 2016. Særskilt for alle elever, eleverne på mellemtrinnet og i udskoling. Procentpoint.

<i>Dele af folkeskolereformen:</i>	4. og 6. klasse	8. og 9. klasse	Samlet
Reformen samlet set	5,28 ** (2,65)	6,34 ** (2,89)	5,57 *** (2,02)
Understøttende undervisning	1,04 (2,52)	3,85 * (2,20)	1,94 (1,72)
Faglig fordybelse og lektiehjælp	2,62 (2,24)	5,27 ** (2,42)	3,51 ** (1,65)
En mere varieret skoledag	-0,75 (2,94)	-1,98 (3,93)	-0,72 (2,33)
Bevægelse som en del af skoledagen	1,21 (3,04)	1,63 (2,57)	1,77 (2,02)
Antal elever	4.760	4.646	9.406

Anm.: Alle analyser er vægtet i forhold til klassetrinsstørrelse inden for hver enkelt skole. Standardfejl i parentes.

Standardfejl er clustret på skoleniveau. * $p < 0,1$; ** $p < 0,05$; *** $p < 0,01$. Kontrolvariable består af: elevens køn, klassetrin, etnicitet, indikator for, om barnet bor med begge biologiske forældre, forældrenes højest gennemførte uddannelse, om hhv. mor og far er i arbejde, indkomstkvarterer for mor og far, skolestørrelse, skolekarakterkvarterer, og hvilken region skolen ligger i.

I tabellen anvender vi lineære sandsynlighedsmodeller til at beregne sammenhængen mellem elevernes faglige deltagelse og interesse på den ene side og udmøntning af reformen på den anden.

Kilde: Undervisningsministeriets dataindsamling til evaluering af folkeskolereformen, 3. dataindsamling for elever og skoleledere, forår 2016 og Danmarks Statistik. Egne beregninger

Som det ses af den første række i tabel 3.1, er der en signifikant positiv sammenhæng mellem høj faglig deltagelse og interesse blandt eleverne og en høj grad af implementering af *reformen samlet set*, som det vurderes af skolelederen. Det betyder, at elever, der udviser høj faglig deltagelse og interesse, i højere grad end andre elever går på skoler, hvor lederen angiver, at man i 2016 er nået langt med implementering af folkeskolereformen samlet set. Dette gælder på tværs af klassetrin.

Vender vi blikket mod de enkelte reformelementer, ser vi, at der ikke er mange statistisk sikre sammenhænge mellem implementerings-

grad og elevernes faglige deltagelse og interesse. For elever på mellemtrinnet finder vi ingen signifikante sammenhænge mellem, hvor langt skolerne er kommet med implementeringen af reformens enkeltelementer og deres faglige deltagelse og interesse.

For udskolingseleverne på 8. og 9. klassetrin finder vi til gengæld en positiv sammenhæng mellem en høj implementeringsgrad af *faglig fordybelse og lektiehjælp* og den faglige deltagelse og interesse (signifikant på 5-pct.-niveau). Da dette reformelement direkte relaterer sig til det faglige indhold i elevernes dagligdag, virker det ret naturligt, at skoler, der er nået langt med at implementere netop dette element af reformen, har en større andel af elever med høj faglig deltagelse og interesse. Denne konklusion understøttes af, at vi i forrige kapitel så, at det i særdeleshed er spørgsmålet om elevernes lektielæsning, der driver udviklingen i indekset for faglig deltagelse og interesse. Ud fra ovenstående analyser kan vi imidlertid ikke vide, om der er tale om skoler, der allerede før reformen havde sikret eleverne gode muligheder for faglig fordybelse og gode tilbud om lektiehjælp, eller om der er tale om skoler, der i kraft af reformen har været særligt optagede af at udvikle disse to undervisningselementer. Vi kan i sidste ende heller ikke med sikkerhed sige, hvorvidt implementeringen af faglig fordybelse og lektiehjælp har ført til flere elever med høj faglig deltagelse og interesse. En skole med flere elever, der udviser et højt niveau af faglig deltagelse og interesse, må formodes også have nemmere ved at lykkes med at skabe gode vilkår for elevernes faglige fordybelse.

Vi finder også en positiv, om end lidt mindre stærk, sammenhæng mellem en høj implementeringsgrad for reformelementet *understøttende undervisning* på den ene side og udskolingselevernes faglige deltagelse og interesse på den anden. Sammenhængen er signifikant på et 10-pct.-niveau.

For de to andre reformelementer, der er spurgt ind til i lederskemaet – *en mere varieret skoledag* og *bevægelse som en del af skoledagen* – finder vi imidlertid ikke nogen statistisk signifikante sammenhænge med faglig deltagelse og interesse, hverken blandt mellemtrinnets eller udskolingens elever. Det er interessant i denne sammenhæng at bemærke, at vi har gennemført helt parallelle analyser af sammenhængene mellem elevernes generelle *skoletrivsel* og skoleledernes vurdering af udmøntningen af reformen på deres skole. I de analyser finder vi til gengæld, at der er statistisk sikre sammenhænge mellem udskolingselevernes generelle sko-

letrivsel og skoleledernes vurdering af, hvor langt de er med implementeringen af *en mere varieret skoledag og bevægelse som en del af skoledagen*. I trivselsanalysen finder vi endvidere, at en høj grad af implementering af *understøttende undervisning og faglig fordybelse og lektiehjælp* også hænger sammen med et højt niveau af trivsel blandt eleverne (jf. bilagstabel B2.1).

Ligesom i forrige kapitel har vi også foretaget særskilte analyser af sammenhængene mellem udmøntning af reformen på den ene side og elevernes faglige deltagelse og interesse på den anden, opdelt på hhv. køn, etnicitet og forældres uddannelsesniveau (jf. bilagstabel B2.2-B2.4). Vi finder, at implementeringsgraden for reformen samlet set har en statistisk sikker sammenhæng med faglig deltagelse og interesse i alle undergrupperne på nær for de elever, hvis forældre kun har grundskolen som højeste uddannelsesniveau.¹⁴ Ligeledes finder vi, at det særligt er implementering af faglig fordybelse og lektiehjælp, hvor der er statistisk signifikante sammenhænge med elevernes faglige deltagelse og interesse.

SAMMENHÆNGE MELLEM IMPLEMENTERING AF REFORMEN OG DE ENKELTE SPØRSMÅL OM FAGLIG DELTAGELSE OG INTERESSE

Vi så i forrige afsnit, at det særligt er skoleledernes vurdering af, hvor langt de er kommet med reformen *samlet set* samt implementering af *lektiehjælp og faglig fordybelse*, der har en signifikant sammenhæng med elevernes faglige deltagelse og interesse. For at undersøge, hvorvidt disse sammenhænge er drevet af ændringer i ét eller flere af de underliggende spørgsmål i indekset, ser vi nu på, hvordan sammenhængene mellem hvor langt skolerne er kommet med implementeringen og elevernes faglige deltagelse og interesse fordeler sig på de enkelte spørgsmål i indekset (jf. boks 2.1).

---

¹⁴ Punkttestimatet er imidlertid højere end for elever med veluddannede forældre, og det er formentlig den lille stikprovestørrelse, der forklarer den manglende statistiske signifikans.

TABEL 3.2

Sammenhæng mellem de enkelte spørgsmål for faglig deltagelse og interesse og skolelederens vurdering af, hvor langt man er nået med udmøntningen af folkeskolereformen samlet set og reformdelen lektiehjælp og faglig fordybelse i 2016. Procentpoint.

<i>Dele af folkeskolereformen:</i>	Kan lide faget	Hører efter i timerne	Deltager i gruppearbejde	Keder sig ikke i timerne	Laver lektier
Reformen samlet set	3,80 * (2,13)	2,14 * (1,27)	2,02 ** (1,00)	4,79 ** (2,18)	2,49 (1,61)
Faglig fordybelse og lektiehjælp	1,42 (1,69)	1,41 (0,91)	1,04 (0,93)	4,66 *** (1,68)	1,86 (1,46)
Antal elever	9.406	9.406	9.406	9.406	9.406

Anm.: Parameterestimer er rapporteret i procentpoint. Alle analyser er vægtet i forhold til klasstrinsstørrelse inden for hver enkelt skole. Standardfejl i parentes. Standardfejl er clustret på skoleniveau. * $p < 0,1$; ** $p < 0,05$; *** $p < 0,01$. Kontrolvariable består af: elevens køn, klassetrin, etnicitet, indikator for, om barnet bor med begge biologiske forældre, forældrenes højest gennemførte uddannelse, om hhv. mor og far er i arbejde, indkomstkvarter for mor og far, skolestørrelse, skolekarakterkvarter, og hvilken region skolen ligger i. I tabellen anvender vi lineære sandsynlighedsmodeller til at beregne sammenhængen mellem udmøntning af reformen på den ene side og elevernes faglige deltagelse og interesse på den anden.

Kilde: Undervisningsministeriets dataindsamling til evaluering af folkeskolereformen, 3. dataindsamling for elever og skoleledere, forår 2016 og Danmarks Statistik. SFI, egne beregninger

Når vi ser på spørgsmålet om implementering af reformen *samlet set*, så er der en tendens til, at dette spørgsmål har en statistisk sikker sammenhæng med alle de underliggende dele af faglig deltagelse i og interesse på nær spørgsmålet om, hvorvidt eleverne laver lektier (jf. tabel 3.2). For lektier er der stadig tale om en positiv sammenhæng, men den er ikke statistisk signifikant. For spørgsmålet om, hvor langt skolerne er kommet med implementering af *faglig fordybelse og lektiehjælp*, er der også tale om positive sammenhænge mellem implementering af dette reformelement på den ene side og alle de underliggende spørgsmål i indekset for faglig deltagelse og interesse på den anden. Dog er det kun spørgsmålet om, hvorvidt eleverne ikke keder sig i timerne, der er statistisk signifikant. Det tyder derfor på, at det særligt er dette spørgsmål, som driver den sammenhæng vi tidligere så mellem elevernes faglige deltagelse og interesse på den ene side og implementering af faglig fordybelse og lektiehjælp på den anden.

LÆRERNES ARBEJDSGLÆDE, MOTIVATION OG FAGLIGE SELVTILLID OG ELEVERNES FAGLIGE DELTAGELSE OG INTERESSE

Vi har også undersøgt eventuelle sammenhænge mellem, på den ene side, elevernes faglige deltagelse og interesse og, på den anden side, lærernes forskellige måder at tilrettelægge undervisningen på. Vi tager her udgangspunkt i lærernes spørgeskemabesvarelser og ser på såvel reformspecifikke aspekter (fx hvordan motion og bevægelse inddrages i undervisningen, og hvordan ”den åbne skole” udmøntes), men også på ikke-reformspecifikke aspekter (fx lærernes oplevelse af at kunne skabe ro via god klasseledelse og at kunne imødekomme elevernes differentierede undervisningsbehov). Analyseresultaterne indikerer imidlertid ikke nogen umiddelbare systematiske sammenhænge. En mulig forklaring herpå er, at vores paneldatasæt kobler besvarelser mellem elever og lærere sammen på klassetrinsniveau og ikke på klasseniveau (jf. bilag 1 om data og metode). Dette kan svække muligheden for at opfange eventuelle stærkere sammenhænge på elev-klasselærerniveau. Det har ikke været muligt, inden for rammerne af denne undersøgelse, at afprøve andre datamæssige og metodiske tilgange til at vurdere betydningen af forskellige undervisningsformer.

Derimod har vi undersøgt, hvordan lærerne på et mere overordnet plan har det med deres job, og hvilke sammenhænge der eventuelt måtte være med elevernes faglige deltagelse og interesse. Helt specifikt har vi set på lærernes arbejdsglæde, motivation og faglige selvtillid. Winter & Nielsen (2013, SFI-rapport 2013:09) har tidligere undersøgt, hvordan forskellige kilder til motivation i lærerjobbet hang sammen med elevernes faglige præstationer. Deres kvantitative analyser viste, at elevernes faglige præstationer var uafhængige af, om deres lærere havde et generelt ønske om at gøre noget godt for samfundet som helhed og/eller for andre mennesker. Det samme gjaldt generelt for lærernes arbejdsglæde – dog med den nuance, at elever fra mere ressourcerstærke hjem klarer sig bedre, når de har lærere, der udtrykker stor arbejdsglæde.¹⁵ En analyse af

---

¹⁵ Winter & Nielsen (2013) forklarer, at denne sammenhæng muligvis kan tolkes sådan, at hvis lærernes arbejdsglæde primært er en slags indre, faglig glæde ved arbejdsopgaverne, kan denne glæde nok nemmere ”smitte” af på elever fra ressourcerstærke hjem, fordi de har relativt nemmere ved at afkode, forstå og identificere sig med den, sammenlignet med elever fra mindre ressourcerstærke hjem. En alternativ forklaring er, at sammenhængen opstår, fordi lærere, der har elever fra mere ressourcerstærke hjem, oplever højere arbejdsglæde.

kvalitativt datamateriale fra interview med 12 lærere i Winter & Nielsen (2013) viser, at lærerne på højt præsterende skoler har en klart positiv vurdering af deres arbejdssituation, og de har i højere grad end lærere på lavt præsterende skoler et fokus på faglige mål for elevernes læring og føler sig ansvarlige for dette. Med andre ord viser disse tidligere analyser på danske data, at lærernes motivation i arbejdet har betydning for elevernes faglige præstationer.

I spørgeskemaerne til brug for evaluering af folkeskolereformen er lærerne blevet bedt om at tage stilling til en række udsagn. Syv af disse kan tematisk opdeles i tre kategorier: arbejdsglæde, motivation og faglig selvtilid, jf. boks 3.1.

BOKS 3.1

Spørgsmål til lærerne i forhold til arbejdsglæde, motivation og faglig selvtilid, opdelt tematisk

---

Arbejdsglæde:

- (a) Jeg nyder i høj grad mit daglige arbejde
- (b) Jeg glæder mig altid til at tage på arbejde om morgenen

Motivation ved udførelsen af arbejdet:

- (c) Jeg føler, at jeg gør en betydelig uddannelsesmæssig forskel i mine elevers liv
- (d) Jeg føler en stor personlig tilfredsstillelse ved at udføre mit arbejde

Faglig selvtilid:

- (e) Hvis jeg virkelig anstrenger mig, kan jeg få selv den mest vanskelige og umotiverede elev til at gøre fremskridt
- (f) Jeg ved normalt, hvordan jeg får elevernes opmærksomhed
- (g) Jeg har succes med eleverne i min klasse.

Anm.: Vi omkoder alle spørgsmål til indikatorvariable for, hvorvidt lærerne svarer i de to bedste kategorier ("Helt enig" og "Delvist enig").

Kilde: Undervisningsministeriets dataindsamling til evaluering af folkeskolereformen, 3. dataindsamling for lærere, forår 2016.

I 2016-datasættet har vi undersøgt, om der er en statistisk sammenhæng mellem elevernes faglige deltagelse og interesse på den ene side og lærernes besvarelsesmønstre på hvert af de syv enkeltspørgsmål den anden side (jf. boks 3.1).^{16,17}

---

¹⁶. Det bemærkes, at andelen af positive svar er faldet fra 2014 til 2016 for de to udsagn om arbejdsglæde (udsagn a og b i boks 3.1), udsagnet om personlig tilfredsstillelse (d) samt i lidt mindre udtalt grad udsagnet om at have succes med vanskelige og umotiverede elever (e). De overordnede svarmønstre for de øvrige udsagn (c, f og g) er nogenlunde uændrede fra 2014 til 2016.

I analysen, der inddrager elever på alle klassetrin under ét, finder vi, at lærernes svar på følgende udsagn har en positiv sammenhæng med elevernes faglige deltagelse og interesse:

- Jeg har succes med eleverne i min klasse

Jeg ved normalt, hvordan jeg får elevernes opmærksomhed. Begge udsagn handler om lærernes faglige selvtillid. Om det er lærernes høje faglige selvtillid, der fører til højere kvalitet i undervisningen, forstået som en mere interessant, motiverende og engagerende undervisning, kan denne analyse imidlertid ikke afklare. Årsag-virkningsforholdet kan nemlig lige så vel gå den anden vej: Det at have elever med høj faglig interesse i sin klasse (fx understøttet af familierne) kan gøre det lettere at opnå elevernes opmærksomhed i forbindelse med undervisningsaktiviteterne og dermed også give læreren en oplevelse af at have succes med sine elever.

Vi har også udført ovenstående analyser opdelt på køn, etnicitet og forældres uddannelsesniveau. Vi finder, at det er i forhold til de samme to spørgsmål om lærernes faglige interesse, at vi finder statistisk signifikante resultater for drenge, men ikke piger, for danske elever, men ikke for elever med anden etnicitet, samt for elever med forældre med højere uddannelse end grundskolen, men ikke for elever, hvis forældre kun har grundskolen (jf. bilag B2.5-B2.7).

Disse resultater indikerer, at det, at lærerne har en høj grad af faglig selvtillid, er godt for alle elever, men nok særlig vigtigt for drengene, de etnisk danske elever og for elever med veluddannede forældre. Igen skal der tages forbehold for, at der kun er tale om korrigerede korrelationer, og at de bagvedliggende årsag-virkningsforklaringer derfor ikke kan udfoldes mere på baggrund af disse typer af analyser.

---

¹⁷. Folkeskolereformen blev søsat i kølvandet på en ændring af lærernes arbejdsvilkår med lockout af lærerne i 2013 som en meget konkret konsekvens af de forudgående konfliktfyldte forhandlinger mellem Danmarks Lærforening og Kommunernes Landsforening. Dette sammentræf har formentlig været med til at farve lærernes holdninger til folkeskolereformen. Selv i 2016 er lærerne ifølge deres spørgeskemabesvarelser ikke særlig positivt indstillede over for reformen. Vi har derfor også undersøgt, om der skulle være en sammenhæng mellem lærernes holdninger til reformen og elevernes faglige interesse i 2016. Vi finder ikke belæg for, at lærernes kritiske holdninger til folkeskolereformen har nogen sammenhæng med elevernes faglige interesse.

TABEL 3.3

Sammenhængen mellem høj faglig deltagelse og interesse hos eleverne på mellemtrinnet og i udskolingen og lærernes arbejdsglæde, motivation og faglige selvtillid i 2016. Procentpoint.

	4. og 6. kl.	8. og 9. kl.	Samlet
<i>Arbejdsglæde:</i>			
Jeg nyder i høj grad mit daglige arbejde	2,86 (2,06)	-2,07 (2,34)	0,49 (1,58)
Jeg glæder mig altid til at tage på arbejde om morgenen	3,09 (1,89)	-02,43 (1,94)	-0,10 (1,37)
<i>Motivation:</i>			
Jeg føler, at jeg gør en betydelig uddannelsesmæssig forskel i mine elevers liv	1,04 (4,84)	7,15 (7,18)	1,80 (4,08)
Jeg føler en stor personlig tilfredsstillelse ved at udføre mit arbejde	2,48 (2,07)	-3,03 (2,20)	0,32 (1,63)
<i>Faglig selvtillid:</i>			
Jeg har succes med eleverne i min klasse	6,87 ** (2,63)	5,77 (3,58)	6,67 *** (1,93)
Hvis jeg anstrenger mig, kan jeg få selv den mest vanskelige og umotiverede elev til at gøre fremskridt	3,59 (2,48)	1,13 (2,16)	2,64 (1,65)
Jeg ved normalt, hvordan jeg får elevernes opmærksomhed	7,94 * (4,04)	17,60 *** (3,08)	8,93 ** (3,50)
Antal elever	4.760	4.646	9.406

Anm.: Parameterestimer er rapporteret i procentpoint. Alle analyser er vægtet i forhold til klasstrinsstørrelse inden for hver enkelt skole. Standardfejl i parentes. Standardfejl er clustret på skoleniveau. * $p < 0,1$; ** $p < 0,05$; *** $p < 0,01$. Kontrolvariable består af: elevens køn, klassetrin, etnicitet, indikator for, om barnet bor med begge biologiske forældre, forældrenes højst gennemførte uddannelse, om hhv. mor og far er i arbejde, indkomstkvarter for mor og far, skolestørrelse, skolekarakterkvarter, og hvilken region skolen ligger i. I tabellen anvender vi lineære sandsynlighedsmodeller til at beregne sammenhængen mellem lærernes arbejdsglæde, motivation og faglig selvtillid på den ene side og elevernes faglige deltagelse og interesse på den anden.

Kilde: Undervisningsministeriets dataindsamling til evaluering af folkeskolereformen, 3. dataindsamling for elever og lærere, forår 2016 og Danmarks Statistik. SFI, egne beregninger.

Gennemføres tilsvarende analyser med elevernes generelle *trivsel* i skolen som udfaldsmål, finder vi, at det primært er de to spørgsmål om lærernes arbejdsglæde (jf. udsagn (a) og (b) i boks 3.1), der har en positiv sammenhæng med elever på mellemtrinnets trivsel. Hvad angår udskolings-eleverne er det derimod lærerens oplevelse af at gøre en uddannelsesmæssig forskel for sine elever (jf. udsagn (c)), og at læreren ved, hvordan man får elevernes opmærksomhed (jf. udsagn f), der synes at hænge po-

sitivt sammen med de ældste elevers trivsel. Disse resultater er med til at understrege, at der er nogle underliggende forskelle på, hvad der får elever hhv. på mellemtrinnet og i udskoling til at trives i skolen, hvilket altså også viser sig i disse analyser (jf. bilagstabel B2.8).

Samlet set indikerer vores analyser, at det særligt er lærernes faglige selvtillid, der synes at kunne spille en rolle for elevernes faglige deltagelse og interesse. Hvad angår trivslen hos mellemtrinnets elever, synes lærernes generelle arbejdsglæde at være vigtig, mens det for udskoling synes, som om det, at lærerne formår at få elevernes opmærksomhed i undervisningen, og at lærerne føler, at de gør en uddannelsesmæssig forskel for deres elever, er det, der har en positiv sammenhæng med elevernes trivsel.

SAMMENHÆNGE MELLEM LÆRERNES FAGLIGE SELVTILLID OG DE ENKELTE SPØRSMÅL OM ELEVERNES FAGLIGE DELTAGELSE OG INTERESSE

Vi undersøger igen, hvorvidt der er enkelte spørgsmål i indekset for faglig deltagelse eller interesse, som driver de sammenhænge, vi ser mellem lærernes faglige selvtillid og elevernes faglige deltagelse og interesse. Vi finder, at der overordnet set er positive sammenhænge mellem alle spørgsmålene om elevernes faglige deltagelse og interesse på den ene side og lærernes faglige selvtillid på den anden (jf. tabel 3.4). Særligt finder vi, at lærernes udsagn: *”jeg har succes med eleverne i min klasse”* har en statistisk signifikant og positiv sammenhæng med, om eleverne kan lide faget, hører efter i timerne og ikke keder sig i timerne. For lærernes udsagn *”jeg ved normalt, hvordan jeg skal få elevernes opmærksomhed”*, så finder vi her en positiv og statistisk signifikant sammenhæng med, om eleverne deltager i gruppearbejde og får lavet deres lektier. Samlet set er det forskellige dele af indekset for faglig deltagelse og interesse, som ”slår igennem” og korrelerer med lærernes faglige deltagelse og ikke kun et enkelt af de underliggende spørgsmål om elevernes faglige deltagelse og interesse. Det underbygger derfor brugen af hele indekset for faglig deltagelse og interesse. Igen skal man dog have for øje, at vi ikke kan konkludere, hvilken vej sammenhængene går.

TABEL 3.4

Sammenhængen mellem de enkelte spørgsmål for elevernes faglige deltagelse og interesse og lærernes faglige selvtillid i 2016.

	Kan lide faget	Hører efter i timerne	Deltager i gruppearbejde	Keder sig ikke i timerne	Laver lektier
Jeg ved normalt, hvordan jeg får elevernes opmærksomhed	4,58 (3,62)	2,17 (2,13)	7,23 * (4,32)	5,59 (3,71)	7,11 ** (2,90)
Jeg har succes med eleverne i min klasse	3,19 * (1,80)	3,02 ** (1,51)	2,08 (1,97)	5,23 ** (2,37)	2,99 (2,11)
	9,406	9,406	9,406	9,406	9,406

Anm.: Parameterestimer er rapporteret i procentpoint. Alle analyser er vægtet i forhold til klasstrinsstørrelse inden for hver enkelt skole. Standardfejl i parentes. Standardfejl er clustret på skoleniveau. * $p < 0,1$; ** $p < 0,05$; *** $p < 0,01$. Kontrolvariable består af: elevens køn, klassetrin, etnicitet, indikator for, om barnet bor med begge biologiske forældre, forældrenes højest gennemførte uddannelse, om hhv. mor og far er i arbejde, indkomstkvarter for mor og far, skolestørrelse, skolekarakterkvarter, og hvilken region skolen ligger i. I tabellen anvender vi lineære sandsynlighedsmodeller til at beregne sammenhængen mellem lærernes faglige selvtillid på den ene side og elevernes faglige deltagelse og interesse på den anden.

Kilde: Undervisningsministeriets dataindsamling til evaluering af folkeskolereformen, 3. dataindsamling for elever og lærere, forår 2016 og Danmarks Statistik. SFI, egne beregninger.

SAMMENFATNING

- Elever, der udviser højere grad af faglig deltagelse og interesse end andre elever, går på skoler, hvor lederen angiver, at man i 2016 er nået langt med implementering af folkeskolereformen samlet set. Dette gælder på tværs af klassetrin.
- For udskolings eleverne på 8. og 9. klassetrin finder vi en positiv sammenhæng mellem en høj implementeringsgrad af *faglig fordybelse og lektiehjælp* og den faglige deltagelse og interesse blandt udskolings eleverne (signifikant på 5-pct.-niveau).
- Det er særligt lærernes faglige selvtillid, der synes at spille en rolle for elevernes faglige deltagelse og interesse. Der kan dog være tale om omvendt kausalitet, hvor det at have elever med høj faglig deltagelse også fører til øget faglig selvtillid hos lærerne.
- De konklusioner, vi drager på baggrund af analyse af indekset for faglig deltagelse og interesse i 2016, er generelt set drevet af positive sammenhænge for alle de underliggende spørgsmål om faglig delta-

gelse og interesse. Det er dog forskelligt, hvilke spørgsmål der slår igennem med statistisk signifikante sammenhænge.

BILAG

BILAG 1 DATA OG METODE

I dette bilag beskriver vi datagrundlaget og de statistiske metoder, som anvendes i rapporten.

DATAGRUNDLAG

Datagrundlaget består primært af spørgeskemadata fra Undervisningsministeriets større dataindsamling, der er gennemført i forbindelse med følgeforskningen i folkeskolereformen. Fra denne dataindsamling anvender vi oplysninger fra elevskemaet, lærer- og pædagogskemaet samt skolelederskemaet. For en detaljeret gennemgang af datagrundlaget henvises til Hansen m.fl., 2015. Besvarelserne fra spørgeskemaerne kombinerer vi med et større batteri af registeroplysninger på eleverne og enkelte informationer om skolerne.

Det endelige datasæt udgør et panel, hvor vi kan følge hhv. 4., 6., 8. og 9. klasserne fra 2014 til 2016 for alle de skoler, der indgår i analysen. Da ikke alle skoler deltager med besvarelser fra alle tre skemaer i både 2014 og 2016, har vi foretaget det, der i datasprog kaldes en balancering af data på skole-klassetrinnsniveau. Det vil sige, at vi fx kun beholder elevbesvarelser fra det enkelte klassetrin på en skole, hvis vi både har svar fra 2014 og 2016 fra mindst én elev og mindst én lærer på klasse trinnet (fx 4. klasse trin) samt skolelederen.

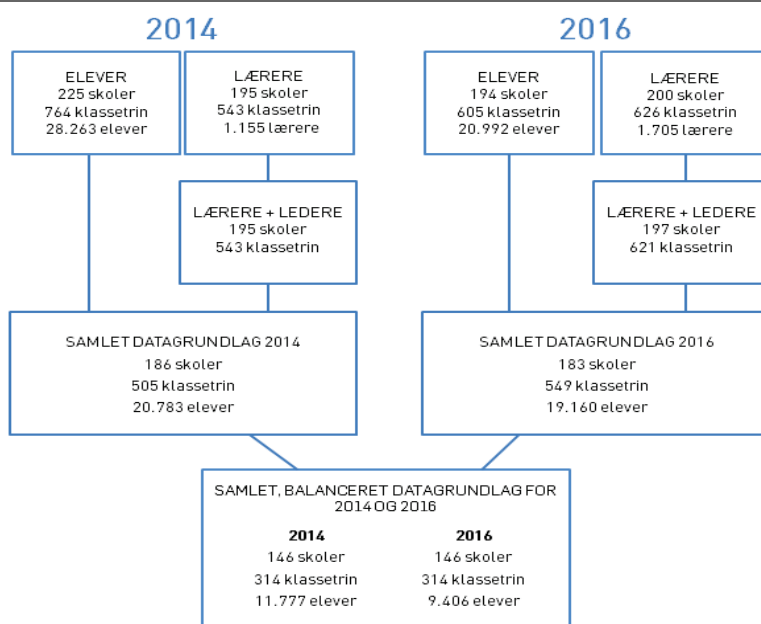
Ideelt set skulle vi have koblet elevbesvarelserne med de dansk- og matematiklærere, som eleverne rent faktisk har haft (fx koble elever i 4.a med lærer i 4.a på den enkelte skole). Vi har i sidste ende vurderet, at det bedste match vil være på klassetrinnsniveau, da der er en del klasser, der ikke direkte kan matches med deres lærer. For de klasse trin, hvor der er flere lærerbesvarelser, har vi lavet en gennemsnitlig besvarelse for hvert af lærerspørgsmålene. Denne øvelse gør imidlertid lærerbesvarelserne mindre præcise, hvis der er stor forskel i undervisningspraksis for to lærere, selvom de underviser på samme klasse trin og skole. Vi mener dog, at en gennemsnitsbetragtning for lærerne på det givne klasse trin er at foretrække frem for at slette observationer, hvor vi ikke – pga. data-mangler – ikke kan koble den specifikke klasse med læreren.¹⁸

---

¹⁸ Vi ved fra tidligere forsøg på at koble elever og lærer i den enkelte klasse, at 57 pct. af stikprøven bliver slettet (Hansen m.fl. 2015).

BILAGSFIGUR B 1.1

Illustration af datagrundlag. Sammenkobling af lærer-, leder- og elevdata for 2014 og 2016.

Anm.: Figuren viser de enkelte datarensningsprocedurer fra de besvarelser vi henter i hver af de seks surveys til det endelige datasæt.

Kilde: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, egen fremstilling.

Bilagsfigur B1.1 viser, hvordan vi har sammensat datagrundlaget for denne rapport. Den øverste række af kasser i figuren viser antallet af deltagende skoler, klassetrin¹⁹ og elever eller lærere i hhv. elev- og lærerspørgeskemaerne i 2014 og 2016. I alt deltog eksempelvis 225 skoler med 764 klassetrin og 28.263 elever i 2014 i elevundersøgelsen.

Anden række af kasser i figuren viser antallet af deltagende skoler og klassetrin, når lærerdata bliver sammenkoblet med lederdata i hhv. 2014 og 2016. I 2014 kan alle skoler kobles med en lederbesvarelse. I 2016 er der tre skoler med fem klassetrin, der ikke kan kobles med en lederbesvarelse, og derfor ekskluderes de fra datagrundlaget.

Tredje række viser antallet af skoler, klassetrin og elever, når vi sammenkobler besvarelser fra lederne, lærerne og eleverne for hvert af

¹⁹ 4., 6., 8. og 9. klassetrin. Børnehaveklasser og 2. klasser er ekskluderet for lærerne, da de ikke kan kobles med en elevbesvarelse.

de to år.²⁰ Denne sammenkobling medfører, at vi fx for 2014 ekskluderer 9 skoler, 38 klassetrin og 7.480 elever.²¹

Sidste række viser antallet af skoler, klassetrin og elever i det endelige balancerede datasæt, der anvendes til de statistiske analyser. Det endelige datasæt indeholder 146 skoler med 314 klassetrin. I 2014 og 2016 besvarede hhv. 11.777 og 9.406 elever spørgeskemaet i de 314 sammenkoblede klassetrin. Sammenlignes vores endelige datagrundlag med det samlede antal besvarelser, der er i datasættet for 2014 og 2016 (kasserne i første række), udgør vores datagrundlag ca. 43 pct. af elevbesvarelserne.

REPRÆSENTATIVITETSANALYSE

Når vi har valgt at ekskludere dele af det samlede undersøgelsesgrundlag, kan det have betydning for, om data stadig er repræsentative. Vi tester derfor efter signifikante forskelle mellem alle danske folkeskoler og vores datagrundlag.

---

²⁰ Det vil sige, at hvis en skole deltager med elevbesvarelser fra 4. og 6. klassetrin, men kun med lærerbesvarelser fra 6. klassetrin, så ekskluderes 4. klassetrin fra datagrundlaget.

²¹ Kasserne i tredje række viser også, at antallet af lærere er lig antallet af klassetrin, da vi som ovenfor forklaret har aggregeret alle lærersvar til en gennemsnitlig besvarelse inden for hvert klassetrin.

BILAGSTABEL B1.1

Elevfordelinger for skoler, der har besvaret spørgeskemaerne, sammenlignet med elevfordelingen for hele landet, 2016. Procent.

	Alle skoler i DK	Skoler i vores analyse
<i>Elevkarakteristika</i>		
Dansk oprindelse	90,38	1,10
Bor med begge forældre	64,57	1,03
Drenge	51,73	-0,35
<i>Fars karakteristika</i>		
I arbejde	85,59	1,11
<i>Højeste uddannelsesniveau</i>		
Grundskole/uoplyst	19,44	-0,74
Gymnasial/erhvervsfaglig uddannelse	50,36	1,07
Videregående uddannelse	30,20	-0,33
<i>Indkomst</i>		
Indkomst 1. kvartil	26,87	-1,29
Indkomst 2. kvartil	28,10	0,05
Indkomst 3. kvartil	24,90	0,90
Indkomst 4. kvartil	20,13	0,34
Ingen oplysninger om far	6,71	-0,70
<i>Mors karakteristika</i>		
I arbejde	78,45	1,05
<i>Højeste uddannelsesniveau</i>		
Grundskole/uoplyst	16,05	-0,64
Gymnasial/erhvervsfaglig uddannelse	43,40	0,86
Videregående uddannelse	40,55	-0,22
<i>Indkomst</i>		
Indkomst 1. kvartil	25,99	-1,02
Indkomst 2. kvartil	27,38	-0,51
Indkomst 3. kvartil	25,60	0,65
Indkomst 4. kvartil	21,03	0,88
Ingen oplysninger om mor	3,74	-0,55
<i>Antal skoler</i>	1.262	146

Anm.: "Alle skoler i DK" angiver gennemsnittet for alle folkeskoler i Danmark. De resterende kolonner angiver forskellen i gennemsnit mellem de skoler, der har besvaret spørgeskemaet, og de skoler, der ikke har besvaret spørgeskemaet.

** angiver, at forskellen er signifikant på et 5-pct.-signifikansniveau.

Forskelle testet ved t-test.

Kilde: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd og Danmarks Statistik.

Som det fremgår af bilagstabel B1.1, finder vi ingen statistisk signifikante forskelle mellem hverken elev- eller skolekarakteristika og kan derfor konkludere, at vores datagrundlag er repræsentativt for de danske folkeskoler.

BILAGSTABEL B1.2

Karakteristika for skoler, der har besvaret spørgeskemaerne, sammenlignet med elevfordelingen for hele landet, 2016. Procent.

	Alle skoler i DK	Skoler i vores analyse
<i>Skolekarakteristika</i>		
<i>Karakter¹</i>		
Lavt karakterniveau	23,77	-2,87
Mellem karakterniveau	23,61	5,05
Højt karakterniveau	23,77	1,00
Uoplyst	28,84	-3,18
<i>Størrelse²</i>		
Lille	33,28	-5,88
Mellem	32,88	6,96
Stor	33,68	-0,91
<i>Region</i>		
Region Hovedstaden	21,32	3,78
Region Midtjylland	27,10	0,34
Region Nordjylland	13,00	1,57
Region Sjælland	16,24	-5,98
Region Syddanmark	22,58	0,02
Antal skoler	1262	146

Anm.: Alle skoler i DK* angiver gennemsnittet for alle folkeskoler i Danmark. De resterende kolonner angiver forskellen i gennemsnit mellem de skoler, der har besvaret spørgeskemaet, og de skoler, der ikke har besvaret spørgeskemaet på de enkelte parametre.

Fordelingerne er testet ved χ^2 -test. ** angiver, at fordelingen er signifikant forskellig fra 0 på et 5-pct.-signifikansniveau.

1. Fordelingen i karakterniveau er dannet ud fra 33- og 66-percentilen, således at skoler med lavt karakterniveau ligger under 33-percentilen, skoler med mellem karakterniveau ligger mellem 33- og 66-percentilen, og skoler med højt karakterniveau ligger over 66-percentilen.
2. Fordelingen i skolestørrelse er dannet ud fra 33- og 66-percentilen, således at små skoler har et elevtal, der ligger under 33-percentilen, mellemstore skoler har et elevtal, der ligger mellem 33- og 66-percentilen, og store skoler har et elevtal, der ligger over 66-percentilen.

Kilde: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd og Danmarks Statistik.

KARAKTERISTIK AF DATAGRUNDLAGET

I dette afsnit beskriver vi kort datagrundlaget. Vi tager udgangspunkt i de samme baggrundsvariable, som er anvendt i tidligere analyser af elevdata i forbindelse med folkeskolereformen (se bl.a. Nielsen m.fl., 2015 og Nielsen, Keilow & Jensen 2016).²² Bilagstabel B1.3 viser, hvordan baggrundsvariablene fordeler sig for hhv. *alle elever*, *mellemtrinnet* og *udskolingen*. Halvdelen af besvarelserne kommer fra drenge, og ca. 90 pct. af eleverne er danskere. Cirka 70 pct. af eleverne bor sammen med begge deres forældre, hvor andelen er lidt højere for eleverne på mellemtrinnet sammenlignet med udskolingen. Omkring halvdelen af eleverne har mindst én

²² For alle baggrundsvariable gælder, at de er målt ca. 2 år, før de kobles til spørgeskemaerne, da data fra registrene ikke findes helt frem til 2016 endnu. Eksempelvis kobles elevbesvarelser i 2014 med baggrundskarakteristika i 2012.

forældre med en videregående uddannelse. Andelen er dog lidt lavere for elever i udskolingen – særligt i 2014. Omtrent 40 pct. af eleverne har en forælder, hvis højest fuldførte uddannelse er en ungdomsuddannelse, hvoraf langt størstedelen er forældre med en erhvervsfaglig ungdomsuddannelse. Kun ca. 13 pct. af eleverne bor i en familie, hvor højest fuldførte uddannelse blandt forældrene er grundskolen.

BILAGSTABEL B1.3

Beskrivelse af datagrundlag, opdelt på klassetrin og år. Procent.

	2014		2016	
	4. og 6. klassetrin	8. og 9. klassetrin	4. og 6. klassetrin	8. og 9. klassetrin
Andel drenge	49,9	50,9	49,6	51,4
Andel etnisk danske elever	92,4	91,1	91,3	91,4
Andel, der bor med begge biologiske forældre	71,7	68,0	72,2	67,5
Forældres højest gennemførte uddannelse ¹				
Grundskole/uoplyst	12,8	14,9	12,5	12,9
Gymnasial/erhvervsfaglig uddannelse	38,2	41,6	35,5	39,3
Videregående uddannelse	48,9	43,2	51,7	47,4
Mor ikke i arbejde	14,5	14,9	14,3	12,9
Manglende oplysninger om mors arbejde	1,7	1,6	2,1	2,2
Far ikke i arbejde	9,6	10,2	9,4	9,6
Manglende oplysninger om fars arbejde	3,4	3,8	3,8	4,1
Indkomst 1. kvartil – mor ²	20,5	20,8	15,8	14,4
Indkomst 2. kvartil – mor	29,1	28,1	29,9	29,7
Indkomst 3. kvartil – mor	28,6	30,3	30,9	31,9
Indkomst 4. kvartil – mor	20,9	19,8	22,6	22,4
Indkomst 1. kvartil – far	18,5	19,2	15,8	15,9
Indkomst 2. kvartil – far	19	19	19,5	20,1
Indkomst 3. kvartil – far	24,5	24	25,4	24,8
Indkomst 4. kvartil – far	34,9	34,1	35,9	35,2
Manglende oplysninger om mors indkomst	0,9	1,1	0,8	1,5
Manglende oplysninger om fars indkomst	3,2	3,7	3,4	3,9

1. Samlet for mor og far.

2. Indkomstkvarterilerne er beregnet på baggrund af alle mødre og fædre over 18 år til børn i årgangene 1997-2010.

Kilde: Undervisningsministeriets dataindsamling til evaluering af folkeskolereformen, 1. og 3. dataindsamling for elever, forår 2016 og Danmarks Statistik. Egne beregninger.

Mellem 13 og 15 pct. af mødrene er ikke i arbejde. Den laveste andel finder vi for udskolingen i 2016, hvor 13 pct. af mødrene er uden arbejde. Andelen af fædre, der ikke er i arbejde, er lavere end for mødrene, hvor kun ca. 10 pct. er uden arbejde. Flere fædre end mødre ligger også i den øverste indkomstkvarartil, men centralt er det for både indkomst og forældrenes tilknytning til arbejdsmarkedet, at fordelingen er den samme på tværs af klassetrin inden for hvert år. Dog ser vi, at der er en generel ten-

dens til, at både mødre og fædre er placeret en smule højere i indkomstkvartilerne for 2016 sammenlignet med 2014.

Forskellene mellem klassetrin og år er forholdsvist små og peger på, at forskelle i besvarelsene mellem klassetrin og år ikke kan tillægges, at eleverne er forskellige på disse centrale baggrundsvariable. For nogle elever har vi ikke alle registeroplysningerne, og for at sikre, at andelen af uoplyste (missings) ikke skævrider vores resultater, inkluderer vi i alle vores analyser en række variable for, om der for de enkelte elever mangler oplysninger.

I afsnittet om elever med høj faglig interesse i 2016 inkluderer vi yderligere nogle skolekarakteristika, der er præsenteret i bilagstabel B1.4.

BILAGSTABEL B1.4

Skolekarakteristika i 2016. Procent.

	4. og 6. klassetrin	8. og 9. klassetrin	Samlet
<i>Region</i>			
Region Hovedstaden	26,98	33,70	24,66
Region Midtjylland	25,40	21,74	27,4
Region Nordjylland	13,49	15,22	14,38
Region Sjælland	10,32	10,87	10,96
Region Syddanmark	23,81	18,48	22,6
<i>Karakterer</i>			
Lavt karakterniveau	19,05	26,09	24,66
Mellem karakterniveau	24,60	38,04	28,08
Højt karakterniveau	26,19	35,87	21,23
Uoplyst	30,16	0	26,03
<i>Skolestørrelse</i>			
Stor	33,33	47,83	32,88
Mellem	34,92	46,74	39,04
Lille	31,75	5,43	28,08
Antal skoler ³	126	96	146

1. Fordelingen i karakterniveau er dannet ud fra 33- og 66-percentilen, således at skoler med lavt karakterniveau ligger under 33-percentilen, skoler med mellem karakterniveau ligger mellem 33- og 66-percentilen, og skoler med højt karakterniveau ligger over 66-percentilen.

2. Fordelingen i skolestørrelse er dannet ud fra 33- og 66-percentilen, således at små skoler har et elevtal, der ligger under 33-percentilen, mellemskoler har et elevtal, der ligger mellem 33- og 66-percentilen, og store skoler har et elevtal, der ligger over 66-percentilen.

3. I det samlede antal af skoler, opgjort i tabellen, vil nogle skoler kun deltage med klassetrin både for mellemtrinnet og udskolingen. Derfor er summen af skoler for mellemtrin og udskoling, angivet i tabellen, ikke lig det samlede antal skoler.

Kilde: Undervisningsministeriets dataindsamling til evaluering af folkeskolereformen, 3. dataindsamling for elever, forår 2016 og Danmarks Statistik. Egne beregninger.

Fra tabellen ser vi, at der i alt deltager 146 skoler med mindst ét klassetrin i 2016. Der er 126 skoler, der deltager med mindst én 4. eller 6. klasse, og 96 skoler, der deltager med mindst én klasse i udskolingen. Cirka

27 pct. af skolerne for mellemtrinnet ligger i Region Hovedstaden. Det samme gælder for 33,7 pct. for udskoling og 24,7 pct. for alle skolerne. 24,7 pct. af det samlede antal skoler har et karakterniveau, der ligger i den nederste tredjedel af karakterniveauet for danske folkeskoler. Tilsvarende ligger 21,2 pct. i den højeste tredjedel. For omkring 26 pct. af skolerne er karakterniveauet uoplyst. Fordelingen af skolestørrelse i vores datagrundlag er nogenlunde ligeligt fordelt mellem store, mellem og små skoler. Dog er andelen af skoler med en mellem størrelse en smule overrepræsenteret (29 pct.).

INDEKS FOR FAGLIG DELTAGELSE OG INTERESSE

Som beskrevet i kapitel 2, anvender vi et indeks, konstrueret af fem spørgsmål til eleverne (jf. boks 2.1), til at beskrive elevernes faglige deltagelse og interesse. Dette indeks er skabt ud fra baselinemålingen i 2014, hvor otte indeks blev konstrueret til at følge udviklingen blandt eleverne som følge af folkeskolereformen. En metodisk gennemgang af disse indeks præsenteres i Keilow & Holm (2015). Som det fremgår af Keilow & Holms rapport, er indekset for faglig deltagelse og interesse et metodisk stærkt indeks. Man kan følge udviklingen for indekset i de tre årlige udgivelser: *“Folkeskolereformen. Beskrivelse af 1. dataindsamling”* (Hansen m.fl., 2015), *“Folkeskolereformen. Beskrivelse af 2. dataindsamling blandt elever”* (Nielsen m.fl., 2015), *“Folkeskolereformen. Beskrivelse af 3. dataindsamling blandt elever og forskelle over tid”* (Nielsen, Keilow & Jensen, 2016).

ANVENDTE STATISTISKE METODER

Når man har oplysninger om den samme elev, klassetrin eller skole over flere tidsperioder, kaldes det paneldata. I denne rapport anvender vi oplysninger om det samme klassetrin på den samme skole hvert år. Det vil sige, at det ikke er den samme elev, som vi følger, men det samme klassetrin. Vores analyser er alle gennemført på elevniveau, men vægtes i forhold til klassetrinsstørrelse. Det vil sige, at et klassetrin med mange elever tæller lige så meget i analysen som et klassetrin, hvor der kun går få elever. Eksempelvis deltager 4. klassetrin på en given skole i undersøgelsen i 2014, hvor 4. klassetrin på samme skole deltager igen i 2016, men hvor det jo naturligvis er nogle andre elever, der går i klassen. Vi laver denne sammenligning på klassetrinsniveau i stedet for at følge de enkelte elever, da vi i de tidligere elevanalyser fandt en klar tendens til, at eleverne svarer mere negativt, jo ældre de bliver (Nielsen m.fl., 2015).

FØR- OG EFTERMÅLING

Vores hovedanalyse består af en model, der sammenligner elevernes faglige interesse fra før til efter reformen – hvilket også benævnes en før- og eftermåling. Den statistiske model bag er en *fixed-effects*-model. Modellens styrke er, at den tager højde for konstante forhold på den enkelte skole, der ikke ændrer sig over tid - også forhold som vi umiddelbart ikke kan måle, når vi undersøger udviklingen i den faglige interesse fra før til efter folkeskolereformen (Wooldridge, 2010). Det kan være forhold som fx sammensætningen af skoleledelsen eller de fysiske forhold, som kan tænkes at have betydning for, hvordan eleverne oplever at gå på skolen. Derved er det en stærkere model end en simpel lineær regressionsmodel, da vi tager højde for en række forhold, som er konstante for alle elever på en given skole, men som varierer mellem skolerne, og som vi samtidig ikke har andre gode indikatorer for.

Samtidig er det modellens styrke, at den reelt set kun beregner udviklingen inden for den enkelte skole, således at vores samlede resultat er et gennemsnit af de enkelte skolers udvikling fra 2014 til 2016.²³

LINEÆRE SANDSYNLIGHEDSMODELLER FOR SAMMENHÆNGE I 2016

Til at karakterisere elever, der i 2016 har et højt niveau af faglig interesse, anvender vi lineære sandsynlighedsmodeller, hvor faglig interesse er den afhængige variabel på den ene side, og baggrundsvariable og skolekarakteristika er de forklarende variable på den anden side. Disse analyser kan give svar på, hvilke skolekarakteristika der har en sammenhæng med faglig interesse. For eksempel kan vi undersøge, om der er en sammenhæng mellem en lærers faglige selvtillid og elevernes faglige interesse, når vi tager højde for elev- og skolekarakteristika. Vi kan dog ikke, på baggrund af disse modeller, sige noget om en kausal effekt, da årsagsvirknings-sammenhængen både kan vende den ene og den anden vej. Eksempelvis vil det ud fra den lineære sandsynlighedsmodel ikke være muligt at sige noget om, hvorvidt det er lærerens faglige selvtillid, der skaber en høj faglig interesse hos eleverne, eller om høj faglig interesse hos eleverne

---

²³ Vi har valgt at anvende en fixed-effects-model til fordel for en *random effects*-model, da de uobserverbare og konstante forhold i en fixed-effects-model gerne må være korrelerede med de baggrundsvariable, som indgår i modellen. Det er i vores analyser meget sandsynligt, at sådan en korrelation er til stede. For eksempel er det ikke utænkeligt, at elevsammensætningen på en skole er korreleret med skolens ledelses- og undervisningspraksis. Hvis vi anvendte en random effects-model under ovenstående forhold, vil vi derfor forvente, at vores resultater vil være mere behæftede med fejl, end hvis vi anvender en fixed-effects-model (Wooldridge, 2010).

også er med til at skabe faglig selvtilid hos lærerne. Vi kan blot påvise, at der er en sammenhæng mellem de to forhold. I alle de lineære sandsynlighedsmodeller har vi, udover elevkarakteristika, inkluderet kontrolvariable for skolernes geografiske placering, størrelse og gennemsnitlige faglige præstation.

VÆGTNING AF RESULTATERNE

I alle regressionsanalyserne vælger vi at vægte klassetrinnets størrelse, således at et stort klassetrin har samme ”stemme” i analysen som et lille klassetrin. Det vil sige, at fx hvert enkelt 4. klassetrin i analyserne tæller ens, ligegyldigt hvor mange elever der går på klassetrinnet. Hvis vi ikke vægtede resultaterne, ville besvarelserne fra et klassetrin med mange elever vægte højere i analyserne end besvarelserne fra et lille klassetrin. Da vi opdeler mange af vores analyser specifikt på klassetrin og følger det enkelte klassetrin i stedet for den enkelte elev, har vi valgt at vægte således. Vi har dog testet, hvad der sker med betydningen af reformen for elevernes faglige deltagelse og interesse, når vi ikke vægter vores resultater (svarende til tabel 2.1). Generelt set bliver vores resultater en smule mindre, når vi vægter besvarelserne i forhold til klassetrinnets størrelse, end hvis vi ikke vægter.

BILAG 2 TILLÆGSTABELLER TIL KAPITEL 3

I dette bilag præsenteres tabeller for stratificerede analyser af elevernes faglige deltagelse og interesse for køn, forældres højest gennemførte uddannelse og etnicitet. Yderligere præsenterer bilagstabel B2.1 og bilagstabel B2.8 analyser tilsvarende kapitel 3 med generel skoletrivsel som afhængig variabel. Vi anvender indekset for trivsel blandt eleverne til at analysere sammenhængen mellem elevernes trivsel på den ene side, og hvor langt skolerne er nået med implementeringen af reformen på den anden side. For detaljerede oplysninger om trivselsmålet, se Hansen m.fl. (2015). I analyserne til denne rapport opdeler vi indekset for trivsel i to indikatorer (høj/lav trivsel) på samme måde, som vi gør for elevernes faglige interesse. Det vil sige, at vi definerer elever med høj trivsel som dem, der scorer 0,7 eller derover i indekset for trivsel, og elever med lav trivsel som dem, der scorer under 0,7 på trivselsindikatoren.

BILAGSTABEL B2.1

Sammenhæng mellem høj generel skoletrivsel hos eleverne og skolelederens vurdering af, hvor langt skolen er nået med udmøntningen af folkeskolereformen i 2016. Særskilt for alle elever, eleverne på mellemtrinnet og i udskolingen. Procentpoint

	4. og 6. klasse	8. og 9. klasse	Samlet
Reformen samlet set	4,84 ** (2,31)	8,74 *** (2,45)	6,24 *** (1,77)
Understøttende undervisning	3,91 * (2,04)	7,69 *** (1,92)	5,30 *** (1,44)
Faglig fordybelse og lektiehjælp	3,54 * (2,08)	3,95 ** (1,86)	3,77 ** (1,53)
En mere varieret skoledag	1,62 (2,18)	4,89 ** (2,00)	2,80 * (1,68)
Bevægelse som en del af skoledagen	2,30 (3,13)	4,24 ** (1,79)	2,95 (1,81)
Antal elever	4.610	4.578	9.188

Anm.: Lineære sandsynlighedsmodeller. Alle analyser er vægtet i forhold til klassetrinsstørrelse inden for hver enkelt skole. Standardfejl i parentes. Standardfejl er clustret på skoleniveau. * p < 0,1; ** p < 0,05; *** p < 0,01. Kontrolvariable består af: elevens køn, klassetrin, etnicitet, indikator for, om barnet bor med begge biologiske forældre, forældrenes højest gennemførte uddannelse, om hhv. mor og far er i arbejde, indkomstkvarterer for mor og far, skolestørrelse, skolekarakterkvarterer, og hvilken region skolen ligger i.

Kilde: Undervisningsministeriets dataindsamling til evaluering af folkeskolereformen, 3. dataindsamling for elever og skoleledere, forår 2016 og Danmarks Statistik. Egne beregninger.

BILAGSTABEL B2.2

Sammenhæng mellem høj faglig deltagelse og interesse hos eleverne og skolelederens vurdering af, hvor langt skolen er nået med udmøntningen af folkeskolereformen i 2016. Særskilt for køn. Procentpoint.

	Piger	Drenge
Reformen samlet set	4,10 * (2,42)	7,37 ** (2,86)
Understøttende undervisning	1,08 (2,20)	3,19 (2,52)
Faglig fordybelse og lektiehjælp	4,15 ** (2,01)	2,56 (2,26)
En mere varieret skoledag	-3,92 (2,76)	2,79 (2,89)
Bevægelse som en del af skoledagen	-0,32 (2,32)	3,78 (2,56)
Antal elever	4.746	4.660

Anm.: Lineære sandsynlighedsmodeller. Alle analyser er vægtet i forhold til klassetrinsstørrelse inden for hver enkelt skole. Standardfejl i parentes. Standardfejl er clustret på skoleniveau. * p < 0,1; ** p < 0,05; *** p < 0,01. Kontrolvariable består af: elevens køn, klassetrin, etnicitet, indikator for, om barnet bor med begge biologiske forældre, forældrenes højest gennemførte uddannelse, om hhv. mor og far er i arbejde, indkomstkvarter for mor og far, skolestørrelse, skolekarakterkvarter, og hvilken region skolen ligger i.

Kilde: Undervisningsministeriets dataindsamling til evaluering af folkeskolereformen, 3. dataindsamling for elever og skoleledere, forår 2016 og Danmarks Statistik. Egne beregninger.

BILAGSTABEL B2.3

Sammenhæng mellem høj faglig deltagelse og interesse hos eleverne og skolelederens vurdering af, hvor langt skolen er nået med udmøntningen af folkeskolereformen i 2016. Særskilt for forældrenes højest gennemførte uddannelse. Procentpoint.

	Grundskole	Højere end grundskole
Reformen samlet set	9,05 (5,73)	5,23 ** (2,13)
Understøttende undervisning	5,71 (5,04)	1,21 (1,80)
Faglig fordybelse og lektiehjælp	1,72 (4,19)	3,72 ** (1,78)
En mere varieret skoledag	-2,41 (3,52)	-0,66 (2,63)
Bevægelse som en del af skoledagen	1,34 (4,41)	2,07 (2,19)
Antal elever	1.195	8.211

Anm.: Lineære sandsynlighedsmodeller. Alle analyser er vægtet i forhold til klassetrinsstørrelse inden for hver enkelt skole. Standardfejl i parentes. Standardfejl er clustret på skoleniveau. * p < 0,1; ** p < 0,05; *** p < 0,01. Kontrolvariable består af: elevens køn, klassetrin, etnicitet, indikator for, om barnet bor med begge biologiske forældre, forældrenes højest gennemførte uddannelse, om hhv. mor og far er i arbejde, indkomstkvarterer for mor og far, skolestørrelse, skolekarakterkvarterer, og hvilken region skolen ligger i.

Kilde: Undervisningsministeriets dataindsamling til evaluering af folkeskolereformen, 3. dataindsamling for elever og skoleledere, forår 2016 og Danmarks Statistik. Egne beregninger.

BILAGSTABEL B2.4

Sammenhæng mellem høj faglig deltagelse og interesse hos eleverne og skolelederens vurdering af, hvor langt skolen er nået med udmøntningen af folkeskolereformen i 2016. Særskilt for etnicitet. Procentpoint.

	Dansker	Anden etnicitet
Reformen samlet set	5,08 ** (2,13)	13,23 ** (5,93)
Understøttende undervisning	1,98 (1,75)	9,70 * (5,72)
Faglig fordybelse og lektiehjælp	3,67 ** (1,81)	4,38 (4,51)
En mere varieret skoledag	-1,03 (2,46)	3,23 (4,32)
Bevægelse som en del af skoledagen	2,39 (2,04)	-1,82 (6,08)
Antal elever	1.195	8.211

Anm.: Lineære sandsynlighedsmodeller. Alle analyser er vægtet i forhold til klassetrinsstørrelse inden for hver enkelt skole. Standardfejl i parentes. Standardfejl er clustret på skoleniveau. * p < 0,1; ** p < 0,05; *** p < 0,01. Kontrolvariable består af: elevens køn, klassetrin, etnicitet, indikator for, om barnet bor med begge biologiske forældre, forældrenes højest gennemførte uddannelse, om hhv. mor og far er i arbejde, indkomstkvarter for mor og far, skolestørrelse, skolekarakterkvarter, og hvilken region skolen ligger i.

Kilde: Undervisningsministeriets dataindsamling til evaluering af folkeskolereformen, 3. dataindsamling for elever og skoleledere, forår 2016 og Danmarks Statistik. Egne beregninger.

BILAGSTABEL B2.5

Sammenhængen mellem høj faglig deltagelse og interesse hos eleverne på mellemtrinnet og i udkolingen og lærernes arbejdsglæde, motivation og faglige selvtillid i 2016. Særskilt for køn. Procentpoint.

	Piger	Drenge
Arbejdsglæde:		
Jeg nyder i høj grad mit daglige arbejde	0,69 (2,03)	0,73 (1,92)
Jeg glæder mig altid til at tage på arbejde om morgenen	-0,02 (1,96)	-0,33 (1,59)
Motivation:		
Jeg føler, at jeg gør en betydelig uddannelsesmæssig forskel i mine elevers liv	4,61 (3,18)	-0,42 (5,81)
Jeg føler en stor personlig tilfredsstillelse ved at udføre mit arbejde	1,39 (2,09)	-0,50 (2,13)
Faglig selvtillid:		
Jeg har succes med eleverne i min klasse	3,14 (2,70)	10,31 *** (2,92)
Hvis jeg anstrenger mig, kan jeg få selv den mest vanskelige og umotiverede elev til at gøre fremskridt	2,32 (2,17)	2,88 (1,94)
Jeg ved normalt, hvordan jeg får elevernes opmærksomhed	2,38 (4,97)	15,41 *** (4,43)
Antal elever	4.746	4.660

Anm.: Lineære sandsynlighedsmodeller. Alle analyser er vægtet i forhold til klassetrinsstørrelse inden for hver enkelt skole. Standardfejl i parentes. Standardfejl er clustret på skoleniveau. * p < 0,1; ** p < 0,05; *** p < 0,01. Kontrolvariable består af: elevens køn, klassetrin, etnicitet, indikator for, om barnet bor med begge biologiske forældre, forældrenes højest gennemførte uddannelse, om hhv. mor og far er i arbejde, indkomstkvarteriler for mor og far, skolestørrelse, skolekarakterkvarteriler, og hvilken region skolen ligger i.

Kilde: Undervisningsministeriets dataindsamling til evaluering af folkeskolereformen, 3. dataindsamling for elever og skoleledere, forår 2016 og Danmarks Statistik. Egne beregninger.

BILAGSTABEL B2.6

Sammenhængen mellem høj faglig deltagelse og interesse hos eleverne på mellemtrinnet og i udkolingen og lærernes arbejdsglæde, motivation og faglige selvtillid i 2016. Særskilt for forældres højest gennemførte uddannelse. Procentpoint.

	Grundskole	Højere end grundskole
Arbejdsglæde:		
Jeg nyder i høj grad mit daglige arbejde	0,66 (3,50)	0,77 (1,72)
Jeg glæder mig altid til at tage på arbejde om morgenen	0,21 (3,30)	-0,13 (1,47)
Motivation:		
Jeg føler, at jeg gør en betydelig uddannelsesmæssig forskel i mine elevers liv	8,65 (7,54)	0,11 (4,09)
Jeg føler en stor personlig tilfredsstillelse ved at udføre mit arbejde	3,51 (3,83)	-0,02 (1,85)
Faglig selvtillid:		
Jeg har succes med eleverne i min klasse	6,25 (5,25)	6,47 *** (1,97)
Hvis jeg anstrenger mig, kan jeg få selv den mest vanskelige og umotiverede elev til at gøre fremskridt	1,05 (3,65)	2,57 (1,85)
Jeg ved normalt, hvordan jeg får elevernes opmærksomhed	9,63 (10,96)	8,40 *** (2,98)
Antal elever	1.195	8.211

Anm.: Lineære sandsynlighedsmodeller. Alle analyser er vægtet i forhold til klassetrinsstørrelse inden for hver enkelt skole. Standardfejl i parentes. Standardfejl er clustret på skoleniveau. * p < 0,1; ** p < 0,05; *** p < 0,01. Kontrolvariable består af: elevens køn, klassetrin, etnicitet, indikator for, om barnet bor med begge biologiske forældre, forældrenes højest gennemførte uddannelse, om hhv. mor og far er i arbejde, indkomstkvarterer for mor og far, skolestørrelse, skolekarakterkvarterer, og hvilken region skolen ligger i.

Kilde: Undervisningsministeriets dataindsamling til evaluering af folkeskolereformen, 3. dataindsamling for elever og skoleledere, forår 2016 og Danmarks Statistik. Egne beregninger.

BILAGSTABEL B2.7

Sammenhængen mellem høj faglig deltagelse og interesse hos eleverne på mellemtrinnet og i udskolingen og lærernes arbejdsglæde, motivation og faglige selvtillid i 2016. Særskilt for etnicitet. Procentpoint.

	Dansker	Anden etnicitet
<i>Arbejdsglæde:</i>		
Jeg nyder i høj grad mit daglige arbejde	-0,26 (1,73)	8,17 * (4,24)
Jeg glæder mig altid til at tage på arbejde om morgenen	0,32 (1,42)	0,95 (3,64)
<i>Motivation:</i>		
Jeg føler, at jeg gør en betydelig uddannelsesmæssig forskel i mine elevers liv	2,44 (4,49)	-4,63 (7,54)
Jeg føler en stor personlig tilfredsstillelse ved at udføre mit arbejde	-0,76 (1,76)	8,02 * (4,26)
<i>Faglig selvtillid:</i>		
Jeg har succes med eleverne i min klasse	7,05 *** (2,06)	-0,54 (6,44)
Hvis jeg anstrænger mig, kan jeg få selv den mest vanskelige og umotiverede elev til at gøre fremskridt	1,86 (1,73)	6,89 * (3,78)
Jeg ved normalt, hvordan jeg får elevernes opmærksomhed	9,40 *** (3,80)	1,52 (12,77)
Antal elever	8.592	814

Anm.: Lineære sandsynlighedsmodeller. Alle analyser er vægtet i forhold til klassetrinsstørrelse inden for hver enkelt skole. Standardfejl i parentes. Standardfejl er clustret på skoleniveau. * p < 0,1; ** p < 0,05; *** p < 0,01. Kontrolvariable består af: elevens køn, klassetrin, etnicitet, indikator for, om barnet bor med begge biologiske forældre, forældrenes højest gennemførte uddannelse, om hhv. mor og far er i arbejde, indkomstkvarter for mor og far, skolestørrelse, skolekarakterkvarter, og hvilken region skolen ligger i.

Kilde: Undervisningsministeriets dataindsamling til evaluering af folkeskolereformen, 3. dataindsamling for elever og skoleledere, forår 2016 og Danmarks Statistik. Egne beregninger.

BILAGSTABEL B2.8

Sammenhængen mellem høj generel skoletrivsel hos eleverne på mellemtrinnet og i udskolingen og lærernes arbejdsglæde, motivation og faglige selvtillid i 2016. Procentpoint.

	4. og 6. kl.	8. og 9. kl.	Samlet
<i>Arbejdsglæde:</i>			
Jeg nyder i høj grad mit daglige arbejde	4,34 ** (1,85)	-0,75 (1,82)	2,11 (1,33)
Jeg glæder mig altid til at tage på arbejde om morgenen	4,98 *** (1,74)	-0,92 (1,92)	2,16 (1,31)
<i>Motivation:</i>			
Jeg føler, at jeg gør en betydelig uddannelsesmæssig forskel i mine elevers liv	2,14 (2,93)	6,26 *** (2,04)	3,57 (2,35)
Jeg føler en stor personlig tilfredsstillelse ved at udføre mit arbejde	2,82 (1,93)	-1,54 (2,17)	1,07 (1,44)
<i>Faglig selvtillid:</i>			
Jeg har succes med eleverne i min klasse	5,99 (3,72)	1,66 (3,70)	4,32 * (2,55)
Hvis jeg anstrænger mig, kan jeg få selv den mest vanskelige og umotiverede elev til at gøre fremskridt	5,76 ** (2,22)	-1,67 (1,98)	1,83 (1,49)
Jeg ved normalt, hvordan jeg får elevernes opmærksomhed	5,45 (6,40)	7,77 *** (2,36)	5,63 (5,45)
Antal elever	4.610	4.578	9.188

Anm.: Lineære sandsynlighedsmodeller. Alle analyser er vægtet i forhold til klassetrinnsstørrelse inden for hver enkelt skole. Standardfejl i parentes. Standardfejl er clustret på skoleniveau. * p < 0,1; ** p < 0,05; *** p < 0,01. Kontrolvariable består af: elevens køn, klassetrin, etnicitet, indikator for, om barnet bor med begge biologiske forældre, forældrenes højest gennemførte uddannelse, om hhv. mor og far er i arbejde, indkomstkvarterer for mor og far, skolestørrelse, skolekarakterkvarterer, og hvilken region skolen ligger i.

Kilde: Undervisningsministeriets dataindsamling til evaluering af folkeskolereformen, 3. dataindsamling for elever og skoleledere, forår 2016 og Danmarks Statistik. Egne beregninger.

LITTERATUR

- Connell, J.P., B. Halpern-Felsher, E. Clifford, W. Crichlow & P. Usinger (1995): "Hanging in there: behavioral, psychological, and contextual factors affecting whether African-American adolescents stay in school". *J Adolesc Res.* 10(1):41-63.
- Croninger, R.G. & V.E Lee (2001): "Social capital and dropping out of high schools: benefits to at-risk students of teachers' support and guidance". *Teachers College Record.* 103(4):548-581.
- Goodenow, C. (1993): "Classroom belonging among early adolescent students: Relationships to motivation and achievement". *J Early Adolesc.* 13(1):21-43.
- Hansen, A.T., M. Friis-Hansen & V.M. Jensen (2015): *Folkeskolereformen: Beskrivelse af 1. dataindsamling*. Notat. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.
- Hansen, A.T., K.S. Arendt, V.M. Jensen, M. Friis-Hansen & L. Jensen (2015): *Folkeskolereformen: Dokumentation af dataindsamlingen*. Notat. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.
- Jacobsen, R.H., B. Bjørnholt, K.F. Krassel, E. Nørgaard, S.T. Jakobsen, L.H. Flarup, L. Munch, T. Møller-Haastrup, M.H. Nielsen & H. Nygaard (2017): *En længere og mere varieret skoledag - Implementerings- og effektundersøgelse*. København: Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning.

- Keilow, M. & A. Holm (2015). *Udvikling af måleinstrument for elevadfærd og -holdninger. Baselinedata fra evaluering af folkeskolereformen*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 15:09.
- Kjer, M.G. & A. Rosdahl (2016): *Ledelse af forandringer i folkeskolen*. Notat. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.
- Kjer, M.G. & S. Winter (2016): *Skoleledelse i folkeskolereformens andet år. En kortlægning*. Notat. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.
- Lee, V.E. & J.B. Smith (1993): “Effects of school restructuring on the achievement and engagement of middle-grade students”. *Soc Educ.* 66:164-187.
- Lee, V.E. & J.B. Smith (1995): “Effects of high school restructuring on gains in achievement and engagement for early secondary school students”. *Soc Educ.* 68:241-270.
- Nielsen, C.P., A.T. Hansen, V.M. Jensen & K.S. Arendt (2015): *Folkeskolereformen, beskrivelse af 2. dataindsamling blandt elever*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 15:36.
- Nielsen, C.P., M. Keilow & L. Jensen (2016): *Folkeskolereformen: Beskrivelse af 3. dataindsamling blandt elever*. Notat. København: SFI - Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.
- Rangvid, B.S. (2016): *Student Engagement In Inclusive Classrooms*. SFI-working paper.
- Willingham, W.W., J.M. Pollack & C. Lewis (2002): “Grades and test scores: accounting for observed differences”. *J Educ Meas.* 39(1):1-37.
- Winter, S. & V.L. Nielsen (2013): *Lærere, undervisning og elevpræstationer i folkeskolen*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 13:09.
- Wooldridge, J.M. (2010): “Econometric Analysis of Cross Section and Panel Data”. *The MIT press*, 2nd edition.

SFI-RAPPORTER SIDEN 2016

SFI-rapporter kan købes eller downloades gratis fra www.sfi.dk. Nogle rapporter er kun udkommet som netpublikationer, hvilket vil fremgå af listen nedenfor.

- 16:01 Skårhøj, A., A.-K. Højen-Sørensen, K. Karmsteen, H. Oldrup & J.H. Pejtersen: *Anbragte unges overgang til voksenlivet. Evaluering af fire efterværnsinitiativer under efterværnspakken*. 160 sider. ISBN: 978-87-7119-352-7. e-ISBN: 978-87-7119-353-4. Pris: 160,00 kr.
- 16:02 Andersen, D., M.B. Holtet, L. Weisbjerg & L.L. Eriksen: *Alkoholbehandling til socialt udsatte borgere. Systemets tilbud i borgerperspektiv*. 176 sider. ISBN: 978-87-7119-354-1. e-ISBN: 978-87-7119-355-8. Pris: 170,00 kr.
- 16:03 Baviskar, S., M.N. Christoffersen, K. Karmsteen, H. Hansen, M. Leth-Espensen, A. Christensen & J. Brauner: *Kontinuitet i anbringelser. Evaluering af lovændringer under Barnets reform, delrapport 1*. 128 sider. e-ISBN: 978-87-7119-356-5. Netpublikation.
- 16:04 Niss, N.K., K.I. Danneboe, C.P. Nielsen & C.P. Christensen: *Evaluering af inklusionsindsatsen i Billund Kommune*. 132 sider. e-ISBN: 978-87-7119-357-2. Netpublikation.

- 16:05 Benjaminsen, L., M.H. Holm & J.F. Birkelund: *Fattigdom og afsavn. Om materielle og sociale afsavn blandt økonomiske fattige og ikke-fattige.* 336 sider. ISBN: 978-87-7119-358-9. e-ISBN: 978-87-7119-359-6. Pris: 320 kr.
- 16:06 Keilow; M., M. Friis-Hansen, S. Henze-Pedersen & S. Ravn: *Inklusionsindsatser i folkeskolen. Resultater fra to lodtrækningsforsøg.* 128 sider. ISBN: 978-87-7119-361-9. e-ISBN: 978-87-7119-362-6. Pris: 130 kr.
- 16:07 Niss, N.K. & I.S. Rasmussen: *Evaluering af satspuljen "Forebyggende indsatser for overvægtige børn og unge". Projekt "Øget udbytte" på Julemærkehjemmene.* 130 sider. e-ISBN: 978-87-7119-363-3. Netpublikation.
- 16:08 Andersen, D, K. Markwardt, L.B. Larsen & M.A. Svendsen: *Vel-færdsteknologi i plejeboliger. Borger, medarbejder og økonomisk perspektiv.* 200 sider. e-ISBN: 978-87-7119-364-0. Netpublikation.
- 16:09 Amilon, A & A.G. Jeppesen: *Økonomisk udsatte pensionister. Levevilkår blandt økonomisk dårligt stillede pensionister.* 98 sider. ISBN: 978-87-7119-365-7. e-ISBN: 978-87-7119-366-4. Pris: 100 kr.
- 16:10 Bille, R.: *Implementering af beskæftigelsespolitik i Danmark.* 102 sider. e-ISBN: 978-87-7119-369-5. Netpublikation.
- 16:11 Bach, H.B., L. Mehlsen & J. Høgelund.: *Evidens om effekten af indsatser for ledige seniorer.* 62 sider. e-ISBN: 978-87-7119-370-1. Netpublikation.
- 16:12 Mehlsen, L., R.C.H. Jørgensen, M.G. Kjer & V. Jakobsen: *Effektfulde indsatser i boligområder til at forbedre børns skolegang og uddannelse og voksnes arbejdsmarkedsparticipation. En systematisk forskningsoversigt, nr. 2 og 3 af 4.* 172 sider. ISBN: 978-87-7119-371-8. e-ISBN: 978-87-7119-372-5. Pris 170 kr.
- 16:13 Mehlsen, L., R.C.H. Jørgensen, M.G. Kjer & V. Jakobsen: *Effektfulde indsatser i boligområder til at øge børns trivsel og forbedre forældres kompetencer. En systematisk forskningsoversigt, nr. 4 af 4.* 134 sider. ISBN: 978-87-7119-373-2. e-ISBN: 978-87-7119-374-9. Pris: 130 kr.
- 16:14 Højen-Sørensen, A.-K., L. J. Kristiansen, A.-M.K. Jørgensen & R.E. Wendt: *Kortlægning, kvalitetsvurdering og analyse af udviklingen i skandinaviske dagtilbudsforskning for 0-6-årige i året 2014.* 107 sider. e-ISBN: 978-87-7119-375-6. Netpublikation.

- 16:15 Larsen, M., H. Holt, M.R. Larsen: *Et kønsopdelt arbejdsmarked. Udviklingsstræk, konsekvenser og forklaringer*. 170 sider. ISBN: 978-87-7119-376-3. e-ISBN: 978-87-7119-377-0. Pris: 170 kr.
- 16:16 Oldrup, H., M.N. Christoffersen, I.L. Kristiansen, S.V. Østergaard: *Vold og seksuelle overgreb mod børn og unge i Danmark 2016*. 256 sider. ISBN: 978-87-7119-378-7. e-ISBN: 978-87-7119-379-4. Pris: 250,00 kr.
- 16:17 Oldrup, H., S. Frederiksen, S. Henze-Pedersen & R.F. Olsen: *Indsat far udsat barn. Hverdagsliv og trivsel blandt børn af fængslede*. 140 sider. e-ISBN: 978-87-7119-380-0. Netpublikation.
- 16:18 Thomsen, J.-P. (red): *Unge i Danmark – 18 år og på vej til voksenlivet. Årgang 95 – Forløbsundersøgelsen af børn født i 1995*. 288 sider. ISBN: 978-87-7119-383-1. e-ISBN: 978-87-7119-384-8. Pris: 290,00 kr.
- 16:19 Hansen, H, C.P. Christensen & T. Termansen: *Evaluering af Feedback-Informed Treatment ved Silkeborg Kommunes Familiecenter*. 77 sider. e-ISBN: 978-87-7119-385-5. Netpublikation.
- 16:20 Højen-Sørensen, A.-K., K.S. Kohl, K.M.V. Dahl, H. Oldrup & J.H. Pejtersen: *Lige Muligheder – Udsatte børn og unge. Afsluttende evaluering*. 176 sider. ISBN: 978-87-7119-386-2. e-ISBN: 978-87-7119-387-9. Pris: 180,00 kr.
- 16:21 Bagger, S., K.S. Kohl, M.T. Strande & K. Karmsteen: *Anbragte børns skolegang på intern skole*. 89 sider. e-ISBN: 978-87-7119-388-6. Netpublikation.
- 16:22 Rangvid, B.S.: *Skoleudvikling med fokus på sprog i al undervisning. Implementering og elevresultater af udviklingsprogram til styrkelse af tosprogede elevers faglighed – afsluttende rapport*. 103 sider. e-ISBN: 978-87-7119-389-3. Netpublikation.
- 16:23 Fridberg, T & J.F. Birkeund: *Pengespil og spilleproblemer i Danmark 2005-2016*. 176 sider. ISBN: 978-87-7119-390-9. e-ISBN: 978-87-7119-391-6. Pris: 180,00 kr.
- 16:25 Karmsteen, K., C.J.de Montgomery & J.H. Pejtersen: *Anbragte unges overgang til voksenlivet II. Kvantitativ evaluering af to efterværnsinitiativer under efterværnspakken*. 80 sider. ISBN: 978-87-7119-393-0. e-ISBN: 978-87-7119-394-7. Pris 80,00 kr.
- 16:26 Jensen, D.C., M.J. Pedersen, J.H. Pejtersen & A. Amilon: *Indkredsning af lovende praksis på det specialiserede socialområde*. 128 sider. ISBN: 978-87-7119-395-4. e-ISBN: 978-87-7119-396-1. Pris: 130,00 kr.

- 16:27 Jakobsen, V. & M.R. Larsen: *Boligsociale indsatser og buslejestøtte. En effektevaluering af Landsbyggefondens 2006-2010-pulje*. 172 sider. ISBN: 978-87-7119-397-8. e-ISBN: 978-87-7119-398-5. Pris: 170,00 kr.
- 16:28 Henze-Pedersen, S., C.B. Dyssegaard, N. Egelund & C.P. Nielsen: *Inklusion – set i et elevperspektiv. En kvalitativ analyse*. 144 sider. e-ISBN: 978-87-7119-403-6. Netpublikation.
- 16:29 Nielsen, C.P. & B.S. Rangvid: *Inklusion i folkeskolen. Sammenfatning af resultaterne fra Inklusionspanelet*. 128 sider. ISBN: 978-87-7119-404-3. e-ISBN: 978-87-7119-405-0. Pris 130,00 kr.
- 16:30 Siren, A., M. Bjerre, H.B. Nørregård, N.K. Niss & H.H. Lauritzen: *Forebyggelse på aldrerådet. Evaluering af forebyggelse af fysiske, social og psykisk mistrivsel blandt ældre borgere*. 160 sider. ISBN: 978-87-7119-406-7. e-ISBN: 978-87-7119-407-4. 160,00 kr.
- 16:31 Olsen, R.F., K.M.V. Dahl & M.H. Poulsen: *På vej mod ungdomskriminalitet. Hvilke faktorer gør en forskel i ungdommen?* 116 sider. e-ISBN: 978-87-7119-408-1. Netpublikation.
- 16:32 Kohl, K.S., M.L. Kessing, L. Fynbo, D. Andersen, A. Schmidt, M.N. Jensen & M.C. Munkholm: *Stofmisbrugsområdet i et brugerperspektiv*. 210 sider. e-ISBN: 978-87-7119-411-1. Netpublikation.
- 16:33 Henze-Pedersen, S., K.S. Kohl, H. Oldrup & J.H. Pejtersen: *Implementering af Multifunc. Et behandlingsprogram til unge med svære adfærdsvanskeligheder*. 176 sider. ISBN: 978-87-7119-413-5. e-ISBN: 978-87-7119-414-2. Pris 180,00 kr.
- 16:34 Amilon, A., J.F. Birkelund, G. Christensen, A.G. Jeppesen & K. Markwardt: *Kapaciteten i den sociale stofmisbrugsbehandling*. 142 sider. e-ISBN: 978-87-7119-415-9. Netpublikation.
- 16:35 Fridberg, T. & J.F. Birkelund: *Pengespil blandt unge i Danmark 2007-2016. En undersøgelse af 12-17-åriges spil om penge og risikable spilleadfærd*. 192 sider. ISBN: 978-87-7119-416-6. e-ISBN: 978-87-7119-417-3. Pris 190,00 kr.
- 17:01 Lausten, M. & T. Jørgensen: *Anbragte børn og unges trivsel 2016*. 60 sider. ISBN: 978-87-7119-420-3. e-ISBN: 978-87-7119-421-0. Pris 60,00 kr.
- 17:02 Lyk-Jensen, S.V., M. Bøg & M.R. Lindberg: *Børn, der oplever vold i familien. Omfang og konsekvenser*. 144 sider. ISBN: 978-87-7119-409-8 e-ISBN: 978-87-7119-410-4. Pris 140,00 kr.

- 17:03 Benjaminsen L., T.M. Dyrby, M.H. Enemark, M. T. Thomsen, H.S. Dalum & U.L. Vinther: *Housing first i Danmark. Evaluering af implementerings- og forankringsprojektet i 24 kommuner*. 200 sider. e-ISBN: 978-87-7119-418-0. Netpublikation.
- 17:04 Liversage, A: *Voldsforebyggelse på botilbud og forsorgshjem*. 185 sider. e-ISBN: 978-87-7119-422-7. Netpublikation.
- 17:05 Fridberg, T & M. Larsen: *Frivillige i hjemmeværnet 2016*. 160 sider. ISBN: 978-87-7119-423-4. e-ISBN: 978-87-7119-424-1. Pris 160,00 kr.
- 17:06 Winter, S.C.: *Gør skoleledelse en forskel? Ledelse af implementering af folkeskolereformen*. E-ISBN: 978-87-7119-425-8. Netpublikation.
- 17:07 Hansen, A.T., V.M. Jensen & C.P. Nielsen: *Folkeskolereformen: Elevernes faglige deltagelse og interesse. En kvantitativ analyse af elevernes faglige deltagelse og interesse før og efter reformen*. E-ISBN: 978-87-7119-426-5. Netpublikation.

FOLKESKOLEREFORMEN: ELEVERNES FAGLIGE DELTAGELSE OG INTERESSE

EN KVANTITATIV ANALYSE AF ELEVERNES FAGLIGE DELTAGELSE OG INTERESSE
FØR OG EFTER REFORMEN

Folkeskolereformen fra 2014 sigter mod at styrke elevernes faglighed, øge deres motivation for læring og sikre en høj grad af trivsel i skolen. Forskningen viser, at der er en stærk positiv sammenhæng mellem elevers faglige præstationer og deres engagement i skolen.

Med det udgangspunkt analyserer denne rapport udviklingen i elevernes faglige deltagelse og interesse – som her ses som et udtryk for engagement – efter folkeskolereformens ikrafttræden i 2014. Rapporten afdækker også, hvad der i 2016 kendetegner de skoler, hvor der går elever med høj faglig deltagelse og interesse.

Analyserne er foretaget på baggrund af det panel af skoler, som siden 2014 har medvirket i en systematisk indsamling af data ved hjælp af spørgeskemaer til hhv. elever, lærere, pædagoger, skoleledere, skolebestyrelsesformænd og forældre. Panelet er etableret som del af et omfattende evaluerings- og følgeforskningsprogram om folkeskolereformen, igangsat af Undervisningsministeriet.